

ISSN 1392-4753

IRIMITAS

Tema:

***Pasitikėjimo deficitą
naikinant***

Karinga retorika

Ivykiai:

***Kovinis šaulių būrys
Kariuomenės dienos
rinkuotėje***

Pratybos:

Pratybų kaleidoskopas

PRENUMERATA 2017-iems METAMS

PRENUMERATA METAMS – 8 €

Kanadoje ir JAV – 50 \$, ES šalyse – 30 €.

Žurnalą galima užsisakyti:

- „Trimito“ redakcijoje;
- kiekvienos rinktinės štabe (kuopoje);
- Lietuvos pašto skyriuose*.

Galima prenumeruoti ir elektroninę žurnalo versiją**.

* Užsakymo indeksas 5291, kaina 8 €. Lietuvos pašto skyriuose prenumerata į užsienį nepriimama.

** Pasirinkus prenumeruoti žurnalo el. versiją prašome pervesti pinigus į „Trimito“ sąskaitą banke LT14 7180 9000 0060 6626 ir informuoti redakciją el. p. redakcija@sauliusajunga.lt

LIETUVOS ŠAULIŲ ŽURNALAS

TRIMITAS

2016 m. Nr. 6 (1309)

Leidžiamas nuo 1920 m. birželio / Atkurtas 1990 m. liepą.

Išėina kas antrą mėnesį

Tiražas 1000 egz.

Mieli „Trimito“ skaitytojai,

Šie metai jau skaičiuoja paskutines dienas, bet po kiekvienos pabaigos ateina nauja pradžia. Galbūt žvelgdami į praėjusius metus turite priekaištų sau ar kitiems, tik nepamirškite praeitį palikti praeičiai, juk svarbiausia – žvilgsnis pirmyn. Netrukus vėl kelsime naujus tikslus ir siekius, bandysime įveikti naujus iššūkius.

Kiekvienas šaulys drąsiai stoja iššūkiams prieš akis, koja kojon žengia su Lietuvos šaulių sąjunga, prisideda prie jos tobulinimo ir tobulėja pats. Šiandien kviečiu pažvelgti į nuveiktus darbus, susipažinti su naujais Lietuvos šaulių sąjungos siekiais ir tikslais, akies krašteliu pažvelgti į šaulių ir jaunųjų šaulių pratybas, kuriose įgyjama vertingos patirties ir kasdien augama. Nepamirškite tikėjimo ir pasitikėjimo.

Artėjančių švenčių proga linkiu šilumos ir jaukumo Jūsų namuose, tikėjimo ne tik savimi, bet ir šalia esančiu žmogumi. Sėkmingai ir su polėkiu įženkite į 2017-uosius metus!

Malonaus skaitymo.

Nuoširdžiai

Dovilė Rusteikienė,

„Trimito“ redaktorė

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Projektą „Žmogaus ir tautos laisvė – kelias link tikrųjų vertybių“

(straipsniai: „Karinga retorika“, „Pasitikėjimo deficitą naikinant“, „Pratybų kaleidoskopas“, „Vydas Verbilis: keliautojas turi būti drąsus, bet turėti baimės jausmą“, „Žingsnis instruktorių rengimo link“) remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

2016 m. skirta 8 tūkst. eurų.

ŠIAME NUMERYJE:

ĮVYKIAI

Šių metų šūviai	2
Kovinis šaulių būrys Kariuomenės dienos rikiuotėje	5
Sukarintų organizacijų vadai: „Turime ruoštis ne tada, kai priešas jau įkelia koją“	6

TEMA

Karinga retorika	8
Pasitikėjimo deficitą naikinant	11

PRATYBOS

Pratybų kaleidoskopas	14
-----------------------	----

GINKLAS

Bushmaster XM-15	16
------------------	----

JAUNIEJI ŠAULIAI

Kaip Vilnijos šauliai ginklu ir trimitu tėvynę gynė	18
---	----

POKALBIS

Vydas Verbilis: keliautojas turi būti drąsus, bet turėti baimės jausmą	20
--	----

SAJA – ŠVIESTIS IR ŠVIESTI

Lietuviškos korporacijos: slaptų draugijų padarinys ar akademinis elitas?	24
---	----

BENDRADARBIAVIMAS

Vėlinių žygis laisvės kovotojų takais	26
---------------------------------------	----

KAS KUR KADA

	28
--	----

ATMINTIS

Lietuvos šaulių sąjungos XX Klaipėdos rinktinė	32
--	----

TRIMITAS REKOMENDUOJA

	33
--	----

REDAKCIJA

Redaktorė Dovilė Rusteikienė, kalbos redaktorė Eglė Vėbrautė, korespondentas Valdas Kilpys, dizaineris-maketuotojas Ignas Gaižauskas.

Redakcijos kolegija: ats. plk. lt. Liudas Gumbinas (LŠS vadas), Ernestas Lukoševičius (LŠS išėivijos šaulys), Gediminas Jankus (Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaulys), Jonas Godliauskas (LŠS Centro valdybos narys, Karininko A. Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šaulys), Mindaugas Nefas (LŠS Centro valdybos, „Saja“ narys, Plk. P. Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šaulys), Leonas Stonkus (LŠS Centro valdybos, Vakarų (Jūros) šaulių 3-osios rinktinės šaulys), Kęstutis Vaitonis (Centro valdybos narys, Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės šaulys).

I, II, III ir IV-tame viršeliuose Valdo Kilpio nuotraukos.

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva. Tel.: + 370 615 27315, el. p. redakcija@sauliusajunga.lt • facebook.com/trimitas.lt
Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga • www.sauliusajunga.lt • facebook.com/sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių nuomone. Rankraščiai negražinami ir nerecenzuojami. Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvej. Spausdino UAB „Judex spauda“, Europos pr. 96C, LT-46351 Kaunas.

Atstovai užsienyje:
LŠS išėivijoje (JAV) J. R. Butkus • Toronto (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis
Facebook: „Lietuvos Šaulių Sąjunga Išėivijoje – Centro valdyba“

© „Trimitas“, 2016
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753
Tiražas 1000 egz.

ŠIŲ METŲ ŠŪVIAI

Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas

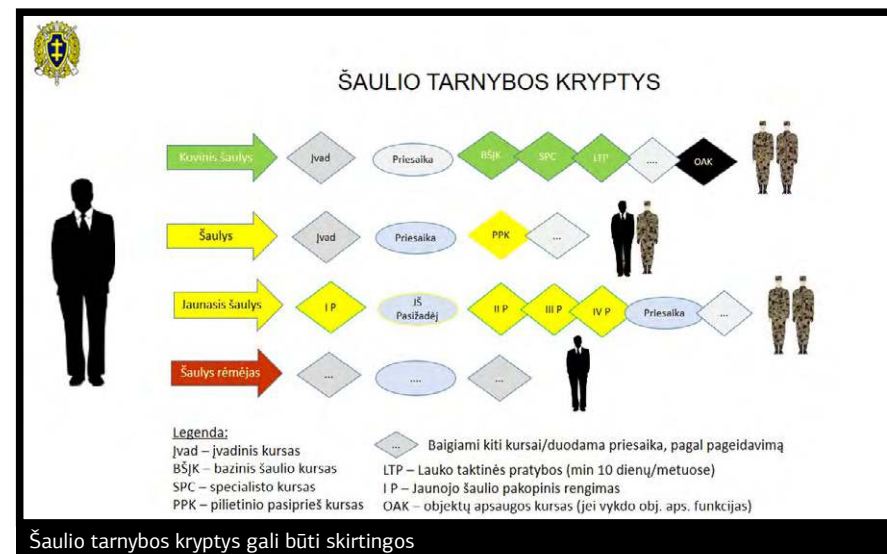
Štai ir dar vieni metai pralėkė lyg šaulio iššauta kulka, tačiau šaulio šūvis tampa prasmingas ir džiuginantis tuomet, kai taikinyje randame pradaužų. Žvelgiant į šiuos besibaigiančius metus verta prisiminti metų pradžioje „Trimite“ publikuotą straipsnį („Trimitas“, 2015 m. Nr. 6) „Ką žada 2016-ieji Lietuvos šaulių sąjungai?“ Įvertinant tai, kad planai ir realybė retai kada sutampa, šiuo atveju džiugina, jog straipsnio įžvalgos ir kelti tikslai dažu atveju buvo įgyvendinti. Nepaisant to, kad šūvis į uniformų aprūpinimo klausimą netapo ta siekta pradauža, kuri atitiktų lūžio metus, tačiau žvelgiant į 2016-uosius, tenka konstatuoti, jog metai prabėgo greitai, buvo kupini veiklos ir iššūkių tikrai ne veltui, nes bendrame LŠS taikinyje matosi eilė pradaužų ir skatina mus, šaulius, toliau tobulėti, būti darnia komanda siekiant dar aukštesnių pasiekimų.

Eilinio suvažiavimo atgarsiai: visuomeniškumas ir kariška tradicija

Šiais metais svarbiu veiklos etapu tapo Sąjungos ir rinktinių eiliniai suvažiavimai, kurie organizuojami kartą per trejus metus, o pavadinimas eilinis suvažiavimas iš tiesų neatspindi tos

išskirtinės svarbos ir dėmesio šiems retiems Sąjungos renginiams. Suvažiavimas – aukščiausias LŠS organas, kuris, skirtingai nuo karinių struktūrų, įprasmina mūsų organizacijos unikalumą: visuomeniškumo ir demokratijos bei šaulio viršenybės vertybes. Man, kaip atsargos kariui, nėra lengva derinti sukarintos, sykiu ir visuomeninės organizacijos valdymo modelius, tačiau tikiu, kad visuomeniškumo pradą šiai organizacijai buvo ir turi išlikti svarbesnis nei tiesmukas karinės tradicijos taikymas. Visuomeniškumo ir demokratijos principų svarbą suprantu ne tik kaip efektyvumo įrankį, bet ir kaip kelią, jog organizacija išliktų atvira, nevengiančia išsakyti skirtingas nuomones, diskutuoti tam, kad būtų išvengta tokio likimo kaip pasakoje apie nuogą karalių. Vertindamas rinktinių ir Sąjungos suvažiavimus, be minėtų stiprybių, matau ir tam tikras ligas. Pirmiausia į akis krenta negausus kai kurių rinktinių šaulių dalyvavimas, nors jų skaičius ir buvo pakankamas kvorumui, suvažiavimo salėje dominavę garbaus amžiaus šauliai. Dalis rinktinių nesugebėjo deleguoti kandidatų į LŠS valdymo organus, trūko pavaduojančių šaulių į LŠS suvažiavimą. Tai signalas, kad neretai

rinktinių skaitlingumas grįstas jaunaisiais šauliais, kurie negali pakeisti pilnamečių šaulių, o juk darnią šeimą sudaro vaikai, tėvai ir seneliai. Kiekvienas jų atlieka savo vaidmenį tiek šeimoje, tiek visuomenėje. Turime rūpintis, kad LŠS sudėtyje būtų ne tik vaikai ir seneliai, bet ir tėvai – jaunatviški, išsilavinę ir inovatyvūs, kurie užimtų matytas tuščias vietas salėje. Drįsčiau teigti, kad dar stokojame brandos ir tradicijos taikant demokratijos principus, ypač rinktinių suvažiavimuose. Akivaizdu, kad svarbiu suvažiavimo sėkmės faktoriumi tampa atsakingas vadų požiūris į pasiruošimą ir kompetentingo suvažiavimo pirmininko paiešką. Labai svarbi vadų ir šaulių atsakomybė patiems taikyti demokratijos principus, t. y. konstruktyviai diskutuoti, atsisakyti valdymo organų rinkimo balsuojant už bendrą sąrašą, vadovautis LŠS teisės aktais priimant teisingus sprendimus. Ne mažiau svarbus ir centrinio LŠS suvažiavimo demonstruojamas standartas, kuris, mano vertinimu, yra tinkamas pavyzdys lygiuotis tiek pasirengimo prasme, tiek ugdam demokratijos tradicijų taikymą suvažiavimų praktikoje. Be viso to, didžiausią susirūpinimą kelia politinės partinės kultūros

Šaulio tarnybos kryptys gali būti skirtingos

apraiškos LŠS, kai užkulisiuose sudarinėjamos frakcijos, dalinamasi postais, stengiamasi sutrikdyti suvažiavimo eigą lyg šaulių salėje būtų pozicija ir opozicija. Liūdina ir kai kurių šaulių (ne) sąmoningumas, kai jų visuomeniškumo ir laisvos nuomonės vertybė paminama zadanių tradicija, kai dalies šaulių biuleteniuose įrašoma pavardė, kuri net nebuvo iškelta suvažiavime. Šias politinės kultūros apraiškas, kurios jau matėsi Vilniaus šaulių suvažiavime, galima suprasti: šauliai yra mūsų visuomenės nariai ir jos atspindys, dalis šaulių yra ir politikai, tačiau šių apraiškų negalime pateisinti, toleruoti, jei vis dar tikime, kad visuomeniškumas ir vienybė, demokratija ir laisvas šaulio apsisprendimas, Lietuva, bet ne politinės pažiūros yra organizacijos ir mūsų tapatumo pamatas. Vilniaus meras, šaulys Remigijus Šimašius LŠS suvažiavime laiku ir vietoje pastebėjo, kad kai kurių šaulių veiksmai yra ne kas kita, kaip sabotažo kurstymas. Nepaisant to, kad dalies šaulių Šimašius taip ir neįtikino, akivaizdu, jog didžioji dalis visgi yra sąmoningi ir turintys kritinį mąstymą, todėl suvažiavime buvo priimti svarbūs LŠS sprendimai, strategijos, statuto pakeitimo ir kiti klausimai.

Akivaizdu, diegiant aukštus standartus sau ir kitiems reikia laiko, tačiau šauliai, kurie asmeninių interesų genami pamiršę šauliškumą ir galimai pažeidę šaulio etiką, bus svarstomi LŠS Garbės teisme, o visų lygių vadai turi suprasti, kad aukščiausias mūsų tikslas yra išlikti vieningais ir realia jėga krizės atveju. Deja, minėtos apraiškos nestiprina Šaulių sąjungos.

Dėkoju broliams ir sesėms šauliams už parodytą pasitikėjimą LŠS suvažiavimo metu. Neabejoju, kad žengiame svarbius žingsnius tampant realia jėga, stipresne visuomenine organizacija, demonstruojančia šaulišką vertybę. Iššūkiai mus grūdina ir daro stipresniais!

Strategija „Šauliškasis pavasaris 2019“

Prieš pristatant ateinančių metų LŠS veiklos strategiją, nevalia pamiršti iki šiol galiojusios strategijos „LŠS veiklos strategija 2014–2016 m.“. 2014 m. liepos 11 d., dar prieš tapdamas LŠS vadu, pabrėžiau tris prioritetus: darbų tęstinumo svarba stiprinant LŠS, teisinės bazės tobulinimas ir šaulių sąjungos gausinimas. Džiaugiuosi, kad šie žodžiai nebuvo tušti ir šiandien matome stiprėjančią bei vietoje nestovinčią organizaciją. Galime tik prisiminti 2014 m. tvyrojusį konfliktą tarp šaulių ir KA ministerijos dėl LŠS įstatymo pakeitimo iniciatyvos. Atsigręžę į šią istoriją rastume tas pačias šaulių pavardes, kurios ir šių metų LŠS suvažiavime šaulių gretose stengėsi įnešti sumaišties. Vis tik konstruktyvaus dialogo, o ne pareiškimų dėka 2015 m. birželio mėn. LŠS įstatymas buvo priimtas ir tapo svarbiu LŠS veiklos stiprinimu. 2016 m. LR Seimas priėmė Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą, kuriuo suteikta galimybė šauliams įsigyti ir namuose laikyti B kategorijos šaulio tarnybai skirtus ginklus.

Šių metų lapkričio mėnesį šaulių gretose buvo apie 10 500 šaulių, iš jų 4 500 suaugę šauliai (šiandien šaulių

Į CENTRO VALDYBĄ IŠRINKTI:

NEFAS Mindaugas (9 ŠR) 154;
OZGIRDAS Sigitas (7 ŠR) 143;
ČEČĖTA Edmundas (1 ŠR) 135;
JANUŠAITIS Juozas (2 ŠR) 132;
ZULANAS Gražvydas (2 ŠR) 117;
VAITONIS Kęstutis Kostas (5 ŠR) 114;
BORTKEVIČ Alina (10 ŠR) 108;
DIRŽIUS Edgaras (4 ŠR) 106;
SKAISTYS Audrius (10 ŠR) 98

Jų pavaduotojai:

STONKUS Leonas (3 ŠR) 92;
GULBINAS Zigmantas (3 ŠR) 80;
BILSKIS Ronaldas (2 ŠR) 75;
JANKAUSKAS Vytautas (6 ŠR) 75;
MASILIONIS Audrius (5 ŠR) 74;
SKURVYDIENĖ Iveta (7 ŠR) 70;
VAIČIULIS Lukas (10 ŠR) 66;
KABAŠINSKAS Egidijus (10 ŠR) 63;
ROMANOVSKIS Andrius (10 ŠR) 53.

Į CENTRO KONTROLĖS KOMISIJĄ IŠRINKTI:

JOKUBAUSKIS Dovydas (2 ŠR) 130;
OKULIČ-KAZARINAS Vaidotas (10 ŠR) 92;
TAMOŠIŪNAS Eitvydas (9 ŠR) 83

Jų pavaduotojai:

ZAURA Saulius (5 ŠR) 78;
PAŠKEVIČIUS Vytautas (1 ŠR) 68;
DAUBLYS Haroldas (10 ŠR) 65.

Į GARBĖS TEISMO NARIUS IŠRINKTI:

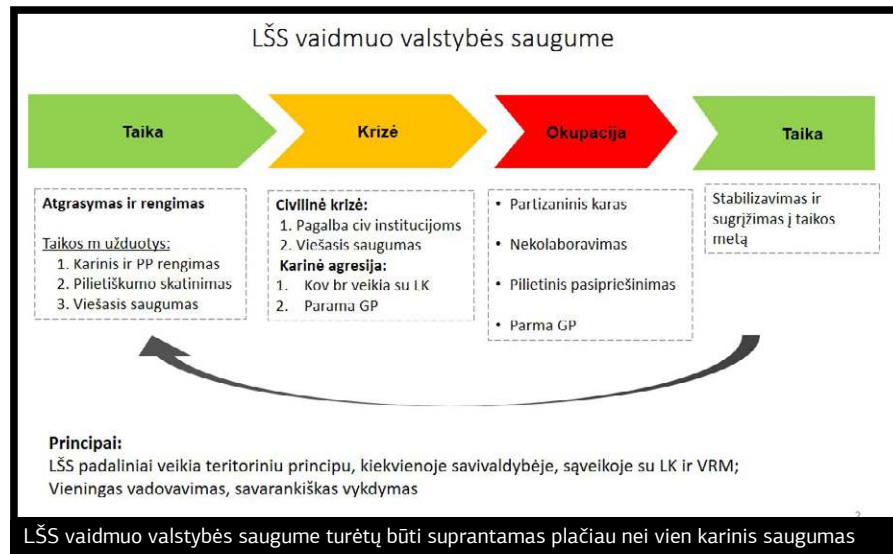
IGNATAVIČIUS Stasys (2 ŠR) 130;
MAMENIŠKIS Tadas (9 ŠR) 104;
KALUJINA Andrius (10 ŠR) 65

Ir jų pavaduotojai:

URBONAVIČIUS Vidas (10 ŠR) 61;
BLAŽYS Tadas (10 ŠR) 59;
VON GRAVROK Anton (2 ŠR) 52.

PATVIRTINTAS NAUJASIS LŠS ŽENKLAS

skaičius dar paaugęs). Svarbu paminėti ir tai, kad šimtai šaulių netenka šaulio statuso, nes nedalyvauja LŠS veikloje ir nemoka nario mokesčio, todėl šaulių narystės skaičiai tampa ne deklaratyvus, o realūs.

Žvelgiant į ankstesnę veiklos strategiją, galima teigti, kad išsikelti pagrindiniai tikslai buvo įgyvendinti, tiesa, galbūt ne visi uždaviniai tikslams pasiekti buvo išpildyti kaip norėtųsi, tačiau tai vyko dėl objektyvių priežasčių: resursų trūkumo ar iškeltų pernelyg optimistinių lūkesčių. Plačiau su strategija ir jos ataskaita galima susipažinti LŠS suvažiavimo duomenų bazėje arba LŠS archyve.

Ateinančių trejų metų strategiją galima įvardinti kaip „Šauliškas pavasaris 2019“, kurioje keliama tiek kiekybiniai, tiek konceptualūs pokyčiai orientuoti į atsinaujinančią Lietuvos šaulių sąjungą.

Naujoje strategijoje keliamas svarbus klausimas, ar keičiantis aplinkai Sąjungos tikslas ir funkcijos nėra pakitusios? LŠS veikla ir narystė sieta su LR pilietybe, tačiau kiekvienas esame liudininkai tos realybės, kai dalis žmonių yra išvykę gyventi svetur, kai kurie jų netgi praradę Lietuvos pilietybę, tačiau nepraradę savo lietuviškosios tapatybės, norintys išlaikyti ryšį su Lietuva, rūpintis jos ateitimi, skleisti lietuvių svetur. LŠS padaliniai išeivijoje puiki galimybė padėti išlaikyti tą ryšį, tačiau iškyla problema – nebūdami LR piliečiais, jie negali tapti LŠS nariais. Imigracija – dar viena šiandienos realijų. Ar turėtume atsiriboti nuo

šių žmonių? Galbūt atvirkščiai, imtis iniciatyvos ir juos integruoti į mūsų visuomenę? Čia svarbų vaidmenį galėtų atlikti jaunųjų šaulių struktūra.

„Visų lygių vadai turi suprasti, kad aukščiausias mūsų tikslas yra išlikti vieningais ir realia jėga krizės atveju.“

Šiuolaikinės grėsmės, tokios kaip kibernetinės atakos, informacinis karas – nėra atspindėtos LŠS funkcijose. LŠS įstatyme kalbama, kad LŠS turėtų propaguoti karo tarnybą, tačiau pamirštama ir kitų institucijų, t. y. VRM, PAGD, Lietuvos Teismų propagavimą. LŠS vaidmuo valstybės saugume turėtų būti suprantamas plačiau nei vien karinis saugumas.

Dėmesys bus skiriamas koncepcinių dokumentų rengimui ir atnaujinimui. Siekdami tapti realia jėga ir valstybės pagalbininke, turime didinti narių skaitlingumą, strategijoje užsibrėžiama pasiekti 16 000 narių skaičių iš kurių 40 proc. būtų pilnametčiai šauliai. Turime suvokti, kad LŠS nėra Lietuvos kariuomenė ir ja neketina tapti, tačiau ją remis tiek koviniais būriais, tiek pilietinio pasipriešinimo pajėgumais, todėl svarbu savo gretose matyti skirtingo amžiaus, sąmoningus Lietuvos žmones, kurie pagal savo galimybes ir potencialą įsilietų į šaulišką veiklą. LŠS

sieks, kad kiekvienoje savivaldybėje būtų kovinių šaulių padalinys „žalioji struktūra“, kuri dar taikos metu bus priskirtas LK vienetui ir kartu rengsis teritorinės gynybos užduotims. Koviniai šauliai laikys ginklus namuose, asmeninius šaulio tarnybai arba jais aprūpins LŠS išduodama kartu ir seifą. Pilietinio pasipriešinimo ar civilių parama yra ne mažiau svarbi nei ginkluotas pasipriešinimas, todėl šios užduotys bus skirtos „geltonajai struktūrai“. Turime sugrąžinti šaulių rėmėjų statusą asmenims, kurie nori prisidėti intelektualiai, finansiškai, tačiau nėra linkę būti aktyvūs mūsų organizacijos nariais.

Tobulinant LŠS struktūrą, sieksime toliau stiprinti rinktines joms paskiriant karinio rengimo, personalo ir logistikos specialistus. Siekiant patikimos sąveikos su Lietuvos kariuomene taikos ir krizės atveju, bus steigiami šeši LŠS regionai, kurie sutaps su LK KASP atsakomybės ribomis, paliekant esamą LŠS rinktinių struktūrą. LŠS štabas bus stiprinamas, kad gebėtų vystyti kibernetinio saugumo, informacinių operacijų, kokybišką vadų ir specialistų rengimą, taip pat funkcijų pasiskirstymą strategijos tikslams pasiekti. Reaguojant į struktūros pokyčius bus peržiūrimos LŠS įstatymo nuostatos dėl LŠS valdymo organų skaičiaus, svarstyti Centro valdybos renkamų narių skaičiaus mažinimas iki šešių.

Tobulinsime šaulišką infrastruktūrą, pagal galimybes bendradarbiausime su KASP, kiekvienais metais atnaujiname po vienus šaulių namus, rengsime lazerines, bendradarbiausime plečiant kovinio šaudymo šaudyklas. Strategijoje keliama keturi tikslai, nustatomi uždaviniai bei priemonės šiems tikslams pasiekti. Deja, visų jų neaptarsime, tačiau norintys susipažinti plačiau ir teikti pastabas, tai gali atlikti prisijungę prie LŠS suvažiavimo duomenų bazės arba kreiptis į savo tiesioginius vadus.

Akivaizdu, kad strategija yra ambicinga ir ne viską pavyks įgyvendinti, tačiau dideli tikslai skatina siekti daugiau ir tobulėti, tad sėkmės bendrame darbe siekiant „Šauliško pavasario 2019“ rezultatų.

KOVINIS ŠAULIŲ BŪRYS KARIUOMENĖS DIENOS RIKIUOTĖJE

Vytaras Radzevičius | Nuotraukos Vaidoto Okulič-Kazarino

Lapkričio 23-ioji – Lietuvos kariuomenės diena. Tą dieną 1918 metais Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Augustinas Voldemaras pasirašė įsakymą Nr. 1, kuriuo buvo įkurta Apsaugos Taryba ir įsakyta pradėti formuoti pirmąją Lietuvos kariuomenės pulką. Nuo šios dienos pradėta oficialiai kurti Lietuvos kariuomenę.

Šiame paminėtos 98-osios atkurtos Lietuvos kariuomenės metinės. Vilniuje, Katedros aikštėje, vyko iškilminga karių rikiuotė ir paradas Gedimino prospektu iki Nepriklausomybės aikštės. Rikiuotėje dalyvavo Lietuvos kariuomenės pajėgų, dalinių, Lietuvoje dislokuotų NATO sąjungininkų, Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados LITPOLUKRBRIG kariai. Tradiciškai iškilmingoje rikiuotėje bei parade buvo galima išvysti ir Lietuvos šaulių sąjungos narius, tačiau šiame pirmą kartą po nepriklausomybės atkūrimo, renginyje dalyvavo kovinis LŠS šaulių būrys su ginkluote, jį sudarė Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai.

LŠS vadas atsargos pulkininkas leitenantas Liudas Gumbinas teigia, kad koviniai šaulių būriai – dar vienas žingsnis stiprinant valstybės gynybą: „Seimui priėmus Ginklų ir šaudmenų

kontrolės įstatymo pataisas, pagal kurias šauliai įgijo teisę įsigyti ginklų tarnybai, potencialaus priešo atgrasymas tapo dar stipresnis ir prasmingesnis. Šauliams yra didelė garbė įgyvendinti duotos šaulio priesaikos žodžius valia ir ginklu ginti Lietuvos nepriklausomybę ir būti bendroje Lietuvos karių rikiuotėje su ginklais rankose.“

Anot LŠS kovinio būrio vado Luko Vaičiulio, šauliai itin atsakingai rengėsi Lietuvos kariuomenės dienos minėjimui: „Kelias savaites vyko žygiavimo

pratybos. Mums svarbu, kad šauliai jau gali ginti šalį ginklais. Tai dar labiau praplečia Lietuvos šaulių sąjungos galimybes ginti valstybę įvairiose šiuolaikinės karybos srityse.“

Iš viso rikiuotėje, kuriai vadovo brigados generolas Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadas Valdemaras Rupšys, dalyvavo apie 400 karių, o jų gretas papildė šauliai. Rikiuotę priėmė vyriausioji Lietuvos ginkluotųjų pajėgų vadė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

SUKARINTŲ ORGANIZACIJŲ VADAI: „TURIME RUOŠTIS NE TADA, KAI PRIEŠAS JAU ĮKELIA KOJĄ“

Rugilė Ereminaitė | Nuotraukos Vaidoto Okulič-Kazarino

Aštrėjant geopolitinei situacijai pasaulyje, Europos valstybės vis daugiau dėmesio skiria saugumui: didinamas finansavimas kariuomenei, dėmesys sukarintoms nevyriausybiniams organizacijoms. Intensyviai savo piliečius teritorinei gynybai ruošia ne tik estai, lietuviai ar lenkai, neseniai tikslą sukurti pilietinę gynybos organizaciją užsibrėžė ir Ukraina.

Minint Lietuvos kariuomenės įkūrimo dieną ir 25-ąjį Krašto apsaugos savanorių pajėgų jubiliejų, lapkričio 23–24 dienomis LR Seime buvo surengta tarptautinė saugumo konferencija „Valstybės ir piliečių sąveika užtikrinant šalies teritorinę gynybą“. Ji buvo skirta aukštiems Ukrainos politikams, kariuomenės ir visuomeninių organizacijų atstovams.

Ukraina jau trejus metus priversta kariauti su Rusija, puikiai suvokia pilietinio pasipriešinimo ir atitinkamos organizacijos svarbą, nors jos kūrimui ir stokoja patirties. Būtent giliomis pilietinio pasipriešinimo ir gynybos tradicijomis bei patirtimi gali pasigirti Lietuva.

Ruoštis reikia nuolat

„Per 25-erius metus buvo tobulinama KASP funkcionavimo teisinė bazė, kito struktūra ir pavaldumas. Todėl ukrainiečiams, norintiems sukurti savanorišką teritorinės gynybos pajėgą, mes galime pateikti savo vystymosi

ir funkcionavimo patirtį, perspėti apie galimus nuklydimus kuriant struktūras, skiriant uždavinius ar apibrėžiant teisinį statusą. Kovinės patirties jie turi ir patys. Tačiau mes galime pasidalinti, kaip tą patirtį panaudoti organizuojant ir planuojant karių savanorių mokymą“, – kalbėjo Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas pulkininkas Arturas Jasinskas.

Anot jo, labai svarbu, kad piliečiams būtų suteikta galimybė taikos metu

ir neatsitraukiant nuo savo kasdienės civilinės veiklos ruošti valstybės gynybai ir konstitucinės pareigos atlikimui.

„Turime ruošti valstybės gynybai tada, kada turime laiko ir galimybių, o ne tada, kada priešas jau kelia koją į tavo valstybę. Savanoriškumas ir vienetų formavimas teritoriniu principu, kada vienoje kuopoje ar batalione tarnauja draugai ar kaimynai, stiprina karinio vieneto moralę ir tvirtumą.

Nereguliarių karinių vienetų turėjimas įgalina valstybę paruošti daugiau tėvynės gynėjų mažesnėmis išlaidomis“, – tvirtino plk. A. Jasinskas.

Panašios nuomonės apie pilietinės teritorinės gynybos temos aktualumą laikosi ir Lietuvos šaulių sąjungos vadas atsargos pulkininkas leitenantas Liudas Gumbinas. Anot jo, saugumo tema yra vienijanti ir neatsiejama nuo asmeninės atsakomybės prisidėti prie saugesnės aplinkos kūrimo.

Nepriklausomybės garantas – paruošti piliečiai

„Lietuvos šaulių sąjunga ir panašios organizacijos vienija sąmoningus piliečius bendram tikslui – kurti saugią ir klestinčią valstybę, o prireikus valia ir ginklu ginti jos nepriklausomybę. Svarbu pabrėžti, kad lietuvių tauta buvo ne kartą okupuota, tačiau paversta – nė karto. Šauliai įrodė savo svarbą valstybės raidoje: kovoje už nepriklausomybę 1919–1923 m., pokario rezistencijos laikotarpiu 1944–1953 m., taip pat nepriklausomybę atkuriant 1990 m. Iš Lietuvos istorinės patirties galima pasimokyti, kaip svarbu vienyti sąmoningus ir

patriotiškus piliečius, stiprinti pilietinę visuomenę, ugdyti jaunąją kartą. Todėl ir Ukrainos žmonėms patarčiau suprasti organizacijos idėją ir panašią koncepciją taikyti savo atveju – kalbėjo ats. plk. lt. L. Gumbinas.

LŠS vadas taip pat įsitikinęs, kad deramai pasirengti būtina dar taikos metu. Pati Šaulių sąjunga, skirtingai nei reguliarioji kariuomenė, turi rinktinės kiekvienoje savivaldybėje.

„Yra posakis: nori taikos, ruoškis karui. Tinkamai pasirengę taikos metu, šauliai puikiai atliks savo užduotis ten, kur gyvena, t. y., teritoriniu principu padėdami civilinei valdžiai ištikus nelaimėi ar kariuomenei agresijos atveju. Ne veltui šauliai vadinami tautos kariais“, – kalbėjo ats. plk. lt. L. Gumbinas.

Jam antrino ir pulk. A. Jasinskas, aiškindamas kiekvieno piliečio svarbą vykdant šalies gynybą.

„Dar nė viena kariuomenė neapgynė valstybės vien tik profesionalių karių pagalba. Visada prie pergalės prisideda ir piliečiai. O jei piliečiai yra dar ir organizuoti, atsilaikyti ir laimėti yra lengviau. Teritorinės pajėgos turi didelį pranašumą, nes jų nariai puikiai žino vietovę, turi piliečių palaikymą, žymiai mažesnis jų persidislokavimo laikas – greičiau gali reaguoti į vieną ar kitą įvykį“, – teigė KASP vadas.

Išsamūs pranešimai apie teritorinę gynybą pristatyti saugumo konferencijos metu, lapkričio 23–24 d.

KASP ir LŠS paramos Ukrainos grupės organizuojamos tarptautinės konferencijos metu pranešimus skaitė LŠS, KASP, akademinės bendruomenės atstovai, Estijos gynybos lyga (Kaitseliit) ir kitų panašių organizacijų atstovai.

KARINGA RETORIKA

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Kai karo veiksmai šmėkščioja tik kaip vaizdas televizoriaus ekrane, kompiuterio monitoriuje, visai smagu pakalbėti apie „karą“. Stebint viešąją erdvę, atrodo, kad tokių „šnekorių“ yra visai nemažai. Įstojus į Europos Sąjungą (ES) ir NATO įsijautė visiškai saugūs ir „šventa“ frazė „NATO mus apgins“ buvo tapusi būtina dalimi net tiesiogiai už šalies gynybą atsakingų asmenų oficialiose kalbose.

Tačiau 2008-aisiais karas atėjo į Gruziją. 2014-aisiais Rusija aneksavo Krymą ir sukėlė karą Donbase. Visai čia pat, už Nemuno, jau stovi taktinėmis branduolinėmis galvutėmis apginkluoti raketų kompleksai, naujausios priešlėktuvinės raketos ir dar bala žino kas. Rengiamasi pratyboms „ZAPAD 2017“, kurios į mažą anklavą sutraukė tiek kariuomenės, kad priešstatą su NATO pajėgomis (neduok Dieve) nežinia, kuo baigtųsi.

Pigią Vladimiro Žirinovskio kalbėseną keičia oficiali Kremliaus politika, kurią saugia ir taikia tikrai nepavadinai. Paskutiniame metiniame pranešime Rusijos federacijos vadovas taip pat balansavo ant karingos retorikos ribų (pvz. „savo interesus ginsime“, citata iš pranešimo).

Ką tokiu atveju privalome daryti mes, ambicinga, karinga, bet visgi nedidelė valstybė, kuriai lemta būti šalia sunkiai prognozuojamo kaimyno? Kaip privalome reaguoti atsižvelgiant į tai, kad išeitys dvi: neeskaluoti situacijos ir tylėti arba naudoti tokią pačią karingą retoriką duodant oponentui suprasti, kad mes pasirengę gintis?

Susidūrimas? Konfliktas? Propagandų karas?

Studijavę žiniasklaidos teorijas žino, kad karo propaganda yra vėžys žiniasklaidos laisvei. Kai pradeda kalbėti ginklai, visos medijos dirba kariaujančiųjų pusį naudai, tad įsivaizduoti, kad šioje situacijoje galimas koks nors objektyvumas yra paprasčiausiai naivu. Todėl natūraliai kyla klausimas, kas dabar dedasi mūsų viešojoje erdvėje, jeigu tvirtinimai apie Lietuvos teritorijoje vykstantį hibridinį karą yra teisingi? Kitaip tariant, ar galima tikėtis kokio nors objektyvumo vykstant karui?

Kaip dažniausiai daro nekvaili piliečiai, pirmiausiai žvelkime į mūsų pagrindinį įstatymą – Konstituciją. XIII skirsnio 135 straipsnio II dalyje nurodyta esminė teisės norma, kuria

remiantis esame įpareigoti imtis priemonių prieš hibridinio ar kitokio karo oponento veiksmus: „Lietuvos Respublikoje karo propaganda draudžiama“. Beje, verta priminti, kad to paties skirsnio 139 straipsnyje įtvirtinta nuostata, jog Lietuvos valstybės gynimas nuo ginkluoto užpuolimo iš užsienio – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga. Taigi jei sutinkame, kad Lietuvoje vykdomas propagandinis karas (o tai draudžia Konstitucija), tai visi esame įpareigoti tam priešintis.

Kad būtų tiksliau, detalizuokime sąvokas: „Tarptautinių žodžių žodyne“ propaganda apibrėžiama kaip įvairių teorijų, idėjų skleidimas siekiant jomis ugdyti, veikti žmonių pažiūras, nuotaikas, skatinti tam tikrus veiksmus. Pagal „Lietuvių kalbos žodyną“ karas apibrėžiamas kaip ginkluotas susidūrimas tarp valstybių ar didelių visuomenės grupių. Kai Vladimiras Putinas spaudos konferencijoje įvardino Lietuvą kaip padedančią Ukrainai, Lietuva faktiškai tapo tarptautinio ginkluoto konflikto dalyve. Kitaip tariant, nenukrypdami nuo formaliųjų teisės reikalavimų galime teigti, kad esame karo dalyviai ir turime teisę bei esame įpareigoti tam priešintis.

„Faktas yra tai, kad po karo Europoje nusistovėjusi gana stabili politinė sistema pradėjo eizėti, tačiau tai nebūtinai reiškia karą.“

Lieka esminė problema, kuri pasireiškia radikalia priešprieša:

a) 2005 m. rugsėjo 19 d. Konstitucinis Teismas oficialiai konstatavo, kad Konstitucinė informacijos laisvės samprata neapima karo propagandos, kurią draudžia Konstitucijos 135 straipsnio 2 dalis.

b) Viešojoje erdvėje vyrauja nuostata, kad propagandinių karų problemų sprendimai neturi būti vykdomi žodžio laisvės sąskaita.

Karinga retorika kaip propagandinio karo neatsiejama dalis lieka pakibusi ore, nes a) ir b) punktai vienas kitam prieštarauja ir, ko gero, nuo kiekvieno apsisprendimo priklauso kelio kryptis, kuriuo bus einama siekiant įveikti mūsų oponentus.

„Kas dedasi mūsų viešojoje erdvėje, jeigu tvirtinimai apie Lietuvos teritorijoje vykstantį hibridinį karą yra teisingi?“

Galime priešintis karinga retorika (bet tada apie žiniasklaidos objektyvumą teks pamiršti) ir galime laikytis objektyvumo principų (bet tuomet nepykime, kad tarp mūsų daugės piliečių su praplautomis smegenimis, nes prieš oponento propagandą įmanoma kovoti tik savos propagandos jėga).

Agresija vienija?

Lietuvos mokslų akademijos narys, profesorius Arvydas Šliogeris viename iš savo interviu teigia, kad be agresyvumo jokia visuomenė negali egzistuoti. Prisiminus europiečių reikšmingas po terorų aktų Prancūzijoje ir Belgijoje kartais belieka tik gūžčioti pečiais: kiek tokia „agresija“ pajėgi konsoliduoti visuomenę?

Pasak prof. A. Šliogerio, pozityvus, gerasis ir teisingasis pyktis egzistuoja ir jeigu vienintelė piliečių reakcija po dešimčių kitų tokių pat piliečių brutalaus žudymo yra tik žvakelės uždegimas, tai belieka konstatuoti, kad dabartinis Europos pilietiškumas prasideda „žvakele“ ir ta „žvakele“ baigiasi.

Jei valstybės sandarą prilygintume gyvam organizmui, tai visiškai na-

tūralu, kad privalėtume kalbėti apie savisaugos instinktą, nes be jo organizmas tiesiog neišgyventų. Kai kiškis pats bėga lapei į nasrus galima įtarti anomaliją. Lygiai tokie pat dėsniai vis dar galioja ir socialiniame politiniame gyvenime. Savisaugos instinktą paminantis nekonfliktiškumas pramaišui su beribe tolerancija viskam, ko gero, yra tiesiausias kelias į pilietinės visuomenės subyrėjimą.

Savaime suprantama, galime kalbėti apie visuomenės, pastatytas ant gėrio pamatų, tačiau šis požiūris neišlaiko jokios kritikos žvelgiant į globaliame pasaulyje vykstančius procesus. Ypač kreipiant žvilgsnį į beprasidedančią naująją tautų kraustymosi bangą. Nereikia gilių mokslinių analizių, kad suprastum, jog vadinamųjų Europos imigrantų stiprybė ir gajumas reiškiasi dėl to, kad jie yra tikintys, siejami kultūrinių, moralinių tradicijų, išsaugoje stiprią šeimos instituciją, turintys galingą energijos potencialą ir svarbiausia – agresyvumo.

Esant tokiam kontekstui lieka nuoširdžiai savęs paklausti, kam gi priklauso Europos ateitis, jei nebus permąstyta pozityviojo pykčio teikiamas gėris?

Duokite mums emocijų, arba elito spindesys ir skurdas

Karinga retorika yra bene geriausias būdas pažadinti piliečius. Pajutę pavojų, suklūsta visi. Tačiau žvelgiant plačiau, matyt, nebūtų klaida teigti, kad karinga retorika viešumoje dažnai atsiranda ir dėl paprasčiausio emocijų ilgesio viešojoje erdvėje. Kostiumuoto, mechanškai racionalaus ir smulkmeniškai mandagaus „briuselinio“ technokrato įvaizdį keičia nesusišukavęs, žodžio nestokojantis ir kartais piktas kalbėtojas. Tai yra dabarties laikų pirmyn žvelgiančio elito atstovo įvaizdis. Ypač jei rimtai siekiama sėkmės.

Pasaulyje vykstantys procesai tai patvirtina 100 procentų. Skirtingose Europos šalyse vieną pergalę po kitos laimi populistškai nusiteikę veikėjai. Jungtinės Karalystės piliečiai „atkeršijo“ ne tik savo šalies, tačiau ir visos Europos vadovybei pasirinkdami išstojimą iš Europos Sąjungos. JAV prezidento rinkimų rezultatai taip pat yra šių procesų pasekmė.

Nors daugelis visa tai yra linkę traktuoti kaip „karo nuojautas“, tačiau gali būti ir kitaip. Tikėtina, kad viskas yra paprasčiau. Žmonės pasiilgo emocijų. Tarp politikos elito atstovų – ypač. Juk iš esmės labiausiai vertinamos yra ne sausos loginės konstrukcijos ir akinančiai balti marškiniai,

o gebėjimas kalbėti ir skleisti savo teiginius nenuvertinant emocijų, skatinant viltį ir tvirtinant bendruomenišką pasitikėjimą kartais pamirštant, kad kelnės nelygintos.

Faktas yra tai, kad po karo Europoje nusistovėjusi gana stabili politinė sistema pradėjo eizėti, tačiau tai nebūtinai reiškia karą. Kita vertus, jei ir toliau bus neigiami akivaizdūs dalykai (partijų krizė, charizmatiškų lyderių stoka, visuomenės pasidalijimo problemos ir t.t.) tai sunkiai prognozuojami sukrėtimai būtinai vyks. Tam turime būti pasirengę.

Tačiau viltis, kad emocijos, o tiksliau, tikrasis empatiškas bendruomeniškumas nugalės, išlieka...

Priešpriešos, kurios buvo, yra ir bus

Karinga retorika, agresyvus elgesys viešumoje ar tiesiog karo propaganda nebūtų įmanoma be tam tikrų priešpriešų. Kitaip tariant, jei norima būti (ar atrodyti) agresyviu, tai būtina susirasti „priešą“. Turbūt nereikia kartoti, kad Rusijos Federacijos prezidentas yra šito reikalo virtuozas, tačiau pažvelkime į visa tai akademiškai.

Pasiremiant klasika tapusiu Ronaldo Ingleharto ir Christiano Welzelo sukurtu pasauliniu kultūriniu žemėlapiu (jį be vargo galima rasti internete) bus

pateiktos pagrindinės priešpriešos, kurios daro įtaką ir agresyviai nusiteikusiems veikėjams (o tai savaime nėra blogis). Kitaip tariant, jei eini karingos retorikos keliu, šių priešpriešų niekaip neišvengsi. Lieka tik klausimas, kieno pusę užimsi ir ką pasiskirsi sau prieš. Bandant išsaugoti šauliškai blaivų protą, tai verta žinoti.

1. Tradicinės vertybės „kovoja“ su sekuliariomis. Kitaip tariant, tarpusavyje rungtis tikėjimas, pagarba praeičiai, tradicinė šeima, hierarchinis pasaulio supratimas ir tikėjimas tik šiaupybe, įvairios šeimos ir bendrabūvio formos, progreso garbinimas bei bet kokios hierarchijos atmetimas.

2. Vienovė „nesutaria“ su įvairove. Ši įtampa dalinai atkartoja pirmąją. Vienovė – tai nusistovėjusi simbolių, ritualų, vertybių sistema, dažniausiai kuriojama vieno centro. Įvairovė kur kas gyvybiškesnė, nes čia vyksta dialogo paieškos, egzistuoja bent keli centrai, dėl svarbių klausimų vyksta ginčai.

Taigi kad ir su kokia problema susidurtumėte, dažniausiai viskas gali būti paaiškinta šiomis priešpriešomis. Jas žinant gyventi tampa lengviau. Ak, tiesa, svarbu suvokti, kas gi esate pats ir kurias vertybes palaikote.

Nes pažintas priešas nebėra toks baisus kaip neidentifikuotas.

Kiekvienas galime priešintis

Gyvename beprotiškai įdomiu laiku. Dažnas karingai nusiteikęs ir garsiai šaukiantis rėksnys neturi jokios galios. Ir priešingai, niekšiški darbai daromi tylomis. Dėl jų žlunga valstybės, žūsta žmonės, vyksta nelaimės ir kiti negeri dalykai. Ribos tarp gėrio ir blogio, niekšiškumo ir savigarbos tapo veik neregimos. Tenka rinktis tarp drąsos ir prisitaikėliškumo, tarp laisvės ir savicenzūros.

Kiekvienas žmogus, šaulys, turi galimybę nedalyvausti visuotiniame nužmogėjimo procese. Galime tam priešintis tiek orientuotu į savo vertybes kasdieniu gyvenimu, tiek sveikos, pozityvios agresijos apraiškomis.

Nes, kaip sako dabar dėl savo naujų pareigų JAV institucijose vėl sužibėjęs generolas James N. Mattis: „Būk mandagus, būk profesionalus, bet turėk planą nužudyti visus, kuriuos sutiksi“.

PASITIKĖJIMO DEFICITĄ NAIKINANT

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Pasitikėjimas – vena iš esminių žmogaus bendrabūvio sąlygų. Ji būtina kultivuoti ir puoselėti visada, nes nežiūrint dabartyje populiarus požiūris apie kiekvieno asmens vertę, atskiras asmuo – pilietis yra vertingas tik tiek, kiek gali pasitikėti kitu asmeniu – piliečiu arba visuomene. Kitaip tariant, norom nenorom tenka grįžti prie dar „Smetonos laiku“ populiarus šūkis: „Mūsų jėga – vienybėje“. Nors, tikėtina, šį šūkį derėtų keisti į „Mūsų jėga – pasitikėjime“. Būtent apie tai ir yra šis straipsnis.

Apie tyrimus, kurie iš esmės yra klaidingi

Kalba apie pasitikėjimą valstybe nebus išsami, jei liks neaptarti šio pasitikėjimo matavimo būdai. Nutinka, kad tyrimo rezultatai ne parodo pasitikėjimo būseną, bet turi jai įtakos. Čia kaip su saviverte: jei visi aplink kartos, kad esi nieko vertas, tai galiausiai tuo patikėsi ir gyvenimas nebus toks mielas, kaip kad pasitikint savimi.

Tradiciškai Lietuvos viešojoje erdvėje šis pasitikėjimas matuojamas atliekant sociologines apklausas. Mąstant sveiku protu, šie tyrimai kelia rimtų abejonių. Jų rezultatai dažniausiai parodo, kad šalies gyventojai labiausiai pasitiki ugniagesiais, Bažnyčia, o trečioji vieta nuolat kinta. Dabar

drauge pamąstykime: kas gali būti bendro tarp Bažnyčios, krašto apsaugos sistemos ir, tarkim, Seimo atliekamų funkcijų? Savaime suprantama, kad nieko. Ugniagesių pareiga yra gelbėti visus žmones, o Seimas priima ne visų mylimus įstatymus, tačiau abi institucijas dedame ant vienos lėkštės ir po to stebimės, kad „niekas nepasitiki Seimu“.

„Šaulys yra tas, kuriam derėtų pirmajam parodyti pavyzdį ir „ištiesti ranką“ parodant savo norą pasitikėti artimu. Ir jei tas kitas jūsų ranką atstums, ką gi, būsite bent pabandęs.“

Tad, pasikartosime, į tokio pobūdžio tyrimus rekomenduotina žiūrėti įtariai.

Kita vertus, be pasitikėjimo valdžios institucijomis ne mažiau svarbus yra socialinis pasitikėjimas. Paprastai jo lygis nustatomas apklausų būdu. Žmonių klausama, ar jie kuo nors pasitiki: praeiviais gatvėje, kaimynais ar dar kažkuo. Tokie tyrimų rezultatai rodo, kad lyginant su kitomis Europos

šalimis, Lietuvoje situacija yra vidutiškai. Žmonės pasitiki vieni kitais.

Bet grįžkime prie Seimo. Jei kalbame apie partijas, vyriausybę, policiją, prezidentūrą, tai jos yra asocijuojamos su valstybe. Tačiau labiausiai su ja tapatinamas Seimas. Ir kai pasitikėjimas juo yra menkas, tai gali tapti rimta problema, pirmiausiai dėl to, kad tai rodo nepasitikėjimą valstybe. Mes, šauliai, šioje srityje galime daug nuveikti. Pasitikėjimas valstybe ir jos institucijomis yra ne mažiau svarbus, nei pasirengimas gynybai.

Nedžiuginantis tarptautinis kontekstas

„Brexit“, Donaldo Trumpo pergalė JAV, kylantis Marine Le Pen populiarumas Prancūzijoje ir smunkantis pasitikėjimas Angela Merkel Vokietijoje... Tai tik dalis procesų, sukrėtusių ir kresčiančių Europos ir pasaulio politiką. Nepaisant to, kad pateikti faktai iš globaliosios politikos yra skirtingi, tačiau klausimas, kurį jie „užduoda“ mums yra labai panašus: ar mes norime išlaikyti politinį balansą? Anksčiau ar vėliau panaši problema iškils ir Lietuvoje. Tai akivaizdu, ypač po gruodį JAV žvalgybos agentūrų paskelbto pranešimo, kad *programišiai* iš Rytų kišasi į demokratines valstybėse vykstančių rinkimų eigą. Jie nori pasėti nepasitikėjimo bacilą.

Bene svarbiausias indikatorius, rodantis nepasitikėjimą valstybe yra emigracija. Skaičiai gluminantys: 2014 m. išvyko 36621, o 2015 m. – jau 44533 Lietuvos gyventojai. Nežiūrint visai neprastų ekonominių prognozių pradėjo mažėti ir sugrįžtančių skaičius: 2014 m. – 24294, o 2015 m. – jau 22130. Kažkas yra pasikaičiavęs, kad per dieną šalį palieka beveik pilnas lėktuvas žmonių.

Dingojasi, kad nemenka dalis išvykstančiųjų gimtus kraštus palieka ir dėl sunkiai nupasakojamos situacijos valstybėje. Nesigilinant į detales galima konstatuoti, kad blogiausia, kas gali nutikti valstybėje – tai piliečių nepasitikėjimas savo šalies institucijomis.

Paklauskite, kokia išeitis? Imkime, kad ir Izraelio pavyzdį: ten sukurta „Imigrantų absorbcijos“ ministerija. Panaši institucija veikia ir Airijoje. Lietuvoje turime kelias grįžtančiųjų integracijos programas, tačiau realiai jos pasitikėjimo nekelia.

Pasitikėjimas kaip santykių būseną

Pasitikėjimo valstybe pagrindas yra patys piliečiai. Kitaip tariant, valstybė ir yra pirmiausiai piliečiai, tačiau

pas mus vis dar gajus požiūris, kad valstybė – tai jos valdžia (čia panašiai kaip su kunigais ir Bažnyčia: jei kunigas prastas, tai nereikia, kad visa Bažnyčia yra blogis). Dėl to pasitikėjimas valstybe tapatinamas su pasitikėjimu valdžia.

„Šauliai galėtų tapti pirmąja bendruomene, kurios nariai pasitiki vieni kitais ir institucijomis. Bendros pratybos, sportas, kita veikla mus stiprina ir daro vieningais, tačiau visa tai reikia rodyti, viešinti, džiaugtis.“

Dar vienas svarbus aspektas susijęs su tuo, kad pasitikėjimas valstybe nėra emocija / jausmas. Tai būtų per siauras požiūris, nes atrodytų, kad jam rasti reikia kažkokios malonės iš aukščiau. Taip nėra. Pasitikėjimas yra santykių būseną, kuri formuojasi per laiką ir ji susijusi su prognozuojama elgsena, žodžio laikymusi, bendrų vertybių kultivavimu, tiesiog rūpesčiu

vieni kitais. Kritinėse situacijose santykiai turi likti patikimi. Kalbant apie valstybės gynybą tai ypač svarbu.

Žvelgiant istoriniu požiūriu, galima prisiminti per amžius besitęsiantį aristokratijos ir prastuomenės santykį, kuris tam tikra prasme privalo būti atkartojamas kalbant apie elito ir paprastų piliečių santykį dabarties demokratinėse visuomenėse. Karaliai, kunigaikščiai ir kiti didikai turėdavo ištikimas kariuomenės dėl to, kad puoselėdavo santykius (arba tiesiog pirkdavo samdinius, bet tai kita „istorija“). Žodžio nesilaikymas aristokratui buvo tolygus garbės praradimui.

Mūsųje pirmose gretose stovėdavo aristokratai. Prastuomenė žinojo, kad yra situacijų, kai pasitikėti vieni kitais privaloma. Vadais ypač. Kitaip būsi sunaikintas. Šia prasme dabartinė Didžiosios Britanijos karališkoji šeima niekuo nesiskiria nuo anuometinių aristokratų: Velso princas Williamas tarnavo karinio sraigtasparnio pilotu (šiuo metu dirba Pakrančių apsaugos Gelbėjimo tarnybos sraigtasparnio pilotu), o princas Harry tarnavo Afganistane ir iš tiesų dalyvavo pavojingose operacijose. Britų kariai tai mato ir žino, todėl reikalui esant gyvybės paaukojimas „už karalienę“ jiems įgauna kitokią prasmę.

Kreipiant žvilgsnį į savo kiemą galima bandyti skaičiuoti politikos elito atstovus šaulius arba jų tarnavusias Lietuvos kariuomenėje atžalas. Arba tiesiog pabandyti įsivaizduoti pirmąsias mūsų išrikiuotos Lietuvos kariuomenės gretas. Kažin, kiek ten būtų „televizinių veidų“?..

Asmeninio pasirinkimo svarba

Blogiausia, kas galėtų nutikti perskačius šį straipsnį, būtų klaidingas supratimas, kad „pas mus viskas blogai“. Arba, kad „valdžia niekuomet nesupras paprastų žmonių“. Dirbtinis pilietinės visuomenės skaidymas į „paprastus žmones“ ir „valdžią“ yra klaidingas. Demokratinėse visuomenėse kiekvienas pilietis turi vienodai pareigų ir teisių, todėl valstybė esame mes visi, o ne kažkokia „valdžia“. Kai šia prasme kalbame apie nepasitikėjimą valstybe, iš tiesų kalbame apie nepasitikėjimą vieni kitais. Ir jo atkūrimas, pirmiausiai, siejasi su kiekvieno asmeniniu apsisprendimu.

O jie – apsisprendimai – iš tiesų yra gana paprasti. Tik iš šono žiūrint viskas atrodo komplikauta ir painu, tačiau iš tiesų įsiklausymas į save, į savo sąžinę yra geriausias kelias dabarties pasaulyje. Pirmiausiai, pasaulyje yra aiški skirtis tarp gėrio ir

blogio. Šiuolaikiškais save vadinantys žmonės labai norėtų, kad visas pasaulis būtų pilkas, tačiau taip nėra. Balta yra balta, o juoda – juoda ir garbaus žmogaus nuomonė nelygi niekšo požiūriui. Net demokratijos sąlygomis. Susidūręs su būtinybe kuo nors (ne)pasitikėti kiekvienas privalo pasirinkti, kurio keliu eis.

Kalbant apie šauliškumą, šios mintys itin svarbios, nes šaulys yra tas, kuriam derėtų pirmąjį parodyti pavyzdį ir „ištiesti ranką“ parodydamas savo norą pasitikėti artimu. Ir jei tas kitas jūsų ranką atstums, ką gi, būsite bent pabandęs.

Paklauskite, iš kur semtis jėgos ir drąsos tokiam veiksmui? Taip, tai komplikotas klausimas. Tačiau vienas iš atsakymų galėtų būti pagrįstas supratimu, kad šioje žemėje esi tik laikinas padaras, kuriam skirta juokingai

Pasitikėjimas įgyja aukso vertę

Grįžkime prie minties apie būtinybę atkurti pasitikėjimą valstybe. Lengviausia dėl visų bėdų būtų apkaltinti „valdžią“. Taip nusimetama asmeninės atsakomybės našta. Čia ne aš dėl visko kaltas, čia – jie. Šia prasme šauliai galėtų tapti pirmąja bendruomene, kurios nariai pasitiki vieni kitais ir institucijomis. Bendros pratybos, sportas, kita veikla mus stiprina ir daro vieningais, tačiau visa tai reikia rodyti, viešinti, džiaugtis.

It vieno jauno, ambicingo žurnalisto ir šaulio pradėtas internetinės televizijos projektas, Lietuvos šaulių sąjunga gali keisti reikalus valstybiniu mastu. Svarbu į pasaulį žvelgti kunkuliuojančių procesų ir būtinumo nestovėti vietoje akimis. Pasaulis siūlo tūkstančius galimybių, kinta pats ir keičia mus, todėl privalome tuo naudotis.

Gyvename laikotarpiu, kai pasitikėjimas įgyja aukso vertę, nes pasaulis įsisuka į vis sunkiau prognozuojamus politikos, karo, diplomatijos verpetus. Kyla ir toliau kils vis naujesnės sąmokslų teorijos, informacinė erdvė persipildys ir tikrai netrukus ateis metas, kai kvailio svaičiųjų nebeatskirsi nuo garbaus profesoriaus analizės. Jau dabar kyla pasitikėjimu pagrįstų „tinklų“ būtinybė. Mums, šauliams, turėtų rūpėti, kad LŠS taptų vienu iš tokių „tinklų“.

Ar taip nutiks – ateitis parodys, tačiau faktas yra tai, kad tiems, kas mąsto schematiškai, formaliai ir „kaip dera“, kas siekia „vienos teisybės“, tiems metai turėtų būti isteriški ir kupini didelio nerimo.

Džiaugsis tie, kurie mėgsta žaismę ir vertina pasitikėjimą.

PRATYBŲ KALEIDOSKOPAS

Valdas Kilpys | Nuotraukos KASP 2 rinktinės karių ir LŠS archyvo

Pagreitį įgauna šaulių pratybos. Išskirtinių jų bruožas yra sąveikos su Lietuvos kariuomenės daliniais didinimas. Miške, mieste ar vandenyje – visur vyksta judesys, kuris didina mūsų tėvynės gynybines galias.

Mes – vietiniai, arba kaip šauliai sėkmingai „kovojo“ su kariais savanoriais

Lapkričio 5–6 dienomis gen. S. Žukausko poligone Pabradėje vyko KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės vertinamosios lauko taktinės pratybos, kuriose dalyvavo ir gausus būrys Vilniaus ir Kauno šaulių. Tai puikus vis didėjančio bendradarbiavimo tarp

šaulių ir karių pavyzdys, kai į vienos pusės rengiamas pratybas pakviečiami ir „kolegos“.

Pasak pratybų štabo veiklą koordinavusio vyr. mokymo specialisto (instruktoriaus) Virgilijaus Milišauskio, iš karto buvo galima pastebėti dalyvaujančių šaulių motyvaciją: „Šauliai, drauge su karių savanorių būriu iš Raseinių ir Kėdainių, įkūnijo priešus ir padarė tai gerai. Tiesiai iš civilinio gyvenimo atėję šauliai „nesukaustyti“ profesionalių kariųbos žinių, drąsiai improvizuoja, todėl puolantiesiems karius savanoriams teko tikrai nelengva užduotis įveikti gerai įsitvirtinusį „priešą“.

Vienas iš tokio pobūdžio pratybų iniciatorių, Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vado pavaduotojas ats. kpt. Arvydas Savickas akcentavo tam tikrą pozityvų aspektą, kai „priešus“ įkūniję šauliai, žiūrint grynai iš galimų užduočių perspektyvos, pavojaus atveju tikrai atliko savo darbą: „Šauliai gynė savo teritoriją. Jie buvo miestelio vietiniai, kurie čia gyvena ilgą laiką ir žino visus kampus. Taigi į miestą įžengę kariai savanoriai susidūrė su įnirtingu pasipriešinimu. Pasinaudoję požeminiais tuneliais šauliai smogė iš ten, iš kur visai nesitikėta.“

Pasak pašnekovo, šauliai taip pat organizavo įvairias diversijas, todėl netoliese stovyklą įkūrę kariai savanoriai neturėjo poilsio. Būta ir riaušių. „Vietiniai“ buvo įkūrę praleidžiamuosius punktus, tačiau vėliau, mažėjant apsupties žiedui, teko juos palikti. „Šauliai atsidūrė apsuptyje, todėl teko verstis savo išgalėmis. Miestelyje buvo verdama košė, teko taupyti amuniciją, nes tiekimo kanalai buvo uždaryti“, – pasakojo ats. kpt. A. Savickas.

Dar vienas bene pirmąsyk panaudotas kovos būdas siejosi su propaganda. Iniciatyvūs šauliai norėdami sujaukti puolančiosios pusės karių protus

išleido laikraštį „Teisibė“, kuris buvo platinamas oponuojančių karių tarpe. Nesigilinant į jo turinį neįmanoma nesižavėti įdėtu darbu: puikiai parinktos nuotraukos ir įtaigūs tekstai, šūkiei ir kvietimai – visa tai idealiai atspindėjo galimas propagandos formas realaus pavojaus atveju.

Šauliai veikia ir po vandeniu

Lapkričio pradžioje vakarinėje Lietuvos dalyje vyko išskirtinės pratybos, kuriose dalyvavo ir šauliai. Viskas prasidėjo nuo bendros planavimo veiklos, kurios metu buvo kuriamos gana unikalios užduotys, pastarosios pirmiausiai siejosi su jūriniais reikalais – laivais, tiltais, žvalgyba ir panašiai.

Pratybose dalyvavo net keturių šaulių rinktinių atstovai. Pasak Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės vyriausiojo logistikos ir personalo specialisto ats. srž. mjr. Vaidoto Tunaičio, šios pratybos buvo unikalios, nes šauliai tiesiogiai „dirbo“ su laivais. „Mūsų rinktinės vyrai turi tikrai kokybišką nardymo įrangą, aktyviai treniruojausi, todėl mūsų pagalba kariuomenės vyrams yra svarbi ir svari“, – tvirtino pašnekovas.

Jo teigimu, didelė šių pratybų vertė sietina su tuo, kad jos vyko „gilesnės konspiracijos“ sąlygomis. Ryšys buvo palaikomas per pasiuntinius, įsakymai ir nurodymai duodami atsižvelgiant į okupuotos teritorijos diktuojamas są-

lygas. „Pats buvau valdymo grupėje, tad apie konkrečias užduotis nelabai galiu papasakoti, tačiau žinau, kad jos buvo įvykdytos“, – teigė ats. srž. mjr. Vaidotas Tunaitis.

Svarbu pabrėžti, kad šauliai gilinosi ir į kariuomenėje naudojamas itin specifines procedūras bendraujant tarp padalinių. Įsakymai, ataskaitos ir kiti reikalingi dokumentai buvo rašomi / duodami tik kariuomenėje naudojamais formatais.

„Tai dėl to, kad šauliai ir kariai galėtų tarpusavyje susikalbėti. Juk kartais neteisingai parašytas ir suprastas svarbus dokumentas gali kainuoti labai daug“, – šypsojosi pašnekovas.

Bushmaster XM-15

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Artėjant laikui, kai šauliai neapsimetinėdami sportininkais ar medžiotojais galės padoriai įsigyti pusautomatį šautuvą, tęsiame straipsnių ciklą apie įmanomus pirkti ginklus. Šį kartą pakalbėkime apie amerikietiškojį „Bushmaster XM-15“, kurį teko išvysti vieno garbaus šaulio arsenale.

Bene labiausiai šio gamintojo ginklas prieš kelis metus išgarsėjo per Niutauno tragediją JAV, kai žudikas, ginkluotas šiuo „pusautomačiu“, mokykloje išžudė daug mokinių. Net investuotojai anuomet planavo parduoti arba pervadinti visą kompaniją, nes jos vardas asocijavosi su šia nelaime. Tačiau dabar „Bushmaster“ gamykloje reikalai klostosi palankiai. Po to, kai iš kitos žymios ginklų gamintojų kompanijos „Magpul Masada“ buvo nupirktos „Adaptive Combat Rifle (ACR)“ gamybos teisės, kompanija žengė į naują raidos etapą.

Gamintojo veikla prasidėjo Maino valstijoje. Dabar pagrindinė gamykla yra Š. Karolinoje. Žymią jos produkcijos dalį užima būtent šiame straipsnyje aptariami ginklai, kurie vadintini dar viena „AR-15/M-16“ modifikacija. Didžioji dalis „XM-15“ gaminami 5,56 NATO kalibro. Nuotraukose irgi matyti tokio paties kalibro ginklas.

Kiekvienam norinčiam sužinoti daugiau apie šio gamintojo ginklus rekomenduojame aplankyti tinklalapį www.bushmaster.com ir pasklaidyti šių metų katalogą, kuriame „XM-15“ serija yra pirmoji ir, ko gero, pagrindinė. Tačiau, tęsiant kalbą apie konkretų ginklą, vargu, ar galime vadinti jį „grynuoliu „XM-15“, nes dabartiniai gamintojai kiekvienam šautuvo modeliui siūlo begales patobulinimų, aksesuarų ir kitų dalykelių. Ir tik nuo piniginės storio priklauso, kaip atrodys jūsų šautuvas po „tuningo“.

Aptariamas ginklas gerokai patobulintas. Pakeista beveik viskas: buožė, vidinis nuleistuko mechanizmas (dabar jis tapo gerokai „lengvesnis“), net vamzdis (dabar su iš tiesų unikaliu kompensatoriumi). Savininko teigimu, toks ginklas yra maksimaliai pritaikytas praktiniam šaudymui.

Atskirom aptarimo verta dviejų taikymosi linijų sistema. Bazinis taikymasis atliekamas įprastu būdu: priklausomai nuo

uždėtos optikos pobūdžio (artinamoji ar „red dot“ holografinis taikiklis, ar dar kas nors „pikantiškesnio“) šaudoma ginklą laikant vertikaliai. Tačiau reikalui esant, kai taikinyi arti arba tiesiog reikalingas kitoks jo matymo kampas, ginklą galima pasukti daugmaž 45 laipsnių kampu prieš laikrodžio rodyklę (jei šaudoma nuo dešiniojo peties) ir turėsite prieš akis įprastus du dioptrinius metalinius taikiklius. Tai išties patogus ir funkcionalus.

Taip pat siūlome atkreipti dėmesį į dar vieną patobulinimą – rankeną kairei rankai. Horizontalus šautuvo laikymas nėra patogus dažnai keičiant šaudymo padėtis. Tiesa, daugelis naudoja vertikaliai žemyn pritaistas rankenas, tačiau priklausomai nuo preferencijų, dažnam patogiausia būna būtent tokio tipo rankena. Nes jos pagalba galima lengvai keisti kairę ir dešinę šaudymo puses ir tuo pat metu išvengiama tam tikrų nepatogumų, kurie neatsiejami naudojant vertikalią rankeną (didelė išsikišusi ir kliūnanti ginklo detalė).

Šoninė taikiklių sistema leidžia greičiau „pagauti“ taikinį

Tokio tipo rankenos patogesnės keisti šaudymo pozicijas

Buožė neoriginali, gerokai patobulinta

Įstabus kompensatorius didina ginklo stabilumą

KAIP VILNIJOS ŠAULIAI GINKLŲ IR TRIMITU TĖVYNĘ GYNĖ

Tomas Bagdanavičius | Nuotraukos Vaidoto Okulič-Kazarino

2016 m. gruodžio 2–4 dienomis Baltojoje Vokėje (Šalčininkų r.) vyko didelio masto Šalčininkų 1011-osios ir „Nepriklausomybės kovų“ kuopų jaunųjų šaulių trumpalaikė stovykla „Žiema 2016“, kada brandžioji grupė koviniais manevrais gynė apylinkes, o jaunesnioji lengvesne forma šlovino Tėvynės vardą. Šioje stovykloje (pratybose) iš viso susirinko 150 jaunųjų ir rikiuotės šaulių.

Gruodžio 2-osios vakarą išsirikiavusius šaulius pasveikino ir prasmingus žodžius tarė LŠS vado pavaduotojas – jaunųjų šaulių vadas ats. kpt. Vytautas Žymančius ir palinkėjo sėkmės dirbant savo ir kitų gerovei. Tos dienos vakarą jaunieji šauliai buvo suskirstyti į kovinius, pažengusiųjų ir nepažengusiųjų būrius – apie tokį suskirstymą teigiamai atsiliepė jaunųjų šaulių vadas bei pabrėžė jo tikslingumą. Šaulių patogumui buvo organizuotas maitinimas.

Antroji pratybų diena buvo itin darbinga, net akmuo krutėjo. Visi išėjo į mišką: koviniai jaunieji šauliai, ve-

dami KASP instruktorių, pajudėjo atlikti kovinių veiksmų (taktinio žygio, objekto žvalgybos), o jaunesnieji (pagal pajėgumus) išvyko mokytis karo topografijos ir judėjimo būdų. Tuo pat metu suaugę, bet dar neprisiekę šauliai, išvyko į Vilnių, kur Gedimino kalno papėdėje davė iškilmingą šaulio priesaiką – tądien mūsų kuopos suaugusiųjų šaulių gretas papildė dar šeši šauliai.

Vakare koviniai šauliai buvo pačiame darbų įkarštyje: saugojo jiems patikėtą objektą, vykdė žvalgybas bei kovojo tarpusavyje.

Reikia paminėti, kad šeštadienio vakarą pažymėjo istorinis momentas – pirmąsyk kuopos istorijoje vyko kuopos vado pavaduotojo rinkimai. Juose triuškinančia balsų persvara Šalčininkų 1011-osios šaulių kuopos vado pava-

duotoju išrinktas daugiau kaip 20 metų karinės patirties turintis dim. srž. Juozas Bronius Bagdanavičius, kuris, beje, nuo 2010-ųjų metų sėkmingai vadovauja Vilniaus Antano Vienuolio progimnazijos jaunųjų šaulių būreliui, turi gausias jaunųjų šaulių gretas ir yra pelnęs aukštą vadovybės pasitikėjimą. Sykiu prie ats. kpt. Broniaus Maslavecko, vyr. ltn. Vytauto Garšvos ir j. eil. Agnės Lukaševičiūtės kuopos valdybos nariais išrinkti j. eil. Marius Arnastauskas bei kuopos medikė Anželika Veder.

Tą patį vakarą ir nekovinių būrių jaunieji šauliai pasiekė kulminaciją: jie vykdė žygį į mišką (kur pateko į pasalą), klausė paskaitų apie LŠS ir LK istoriją nuo Karaliaus Mindaugo laikų iki šių dienų. Įsimintiniausias akcentas buvo tradicinis patriotinių dainų vakaras, akomponuotas Jašiūnų „Aušros“ gimnazijos jaunųjų šaulių būrelio vadovo – muzikos mokytojo Vytauto Latono. Jaunieji šauliai noriai dainavo dainas apie Tėvynę ir, tiesiogine to žodžio prasme, drebino grindis po kojom.

Anot kuopos vado bei šių pratybų vadovo vrš. Eimanto Tamulyno: „Dainavome taip, kad Vilniaus Rasų kapinėse diktatoriaus J. Pilsudskio širdis krauju patvino“. Taip nuotaikingai ir buvo užbaigta antroji šių pratybų diena.

Paskutinįją pratybų dieną, sekmdienį, buvo pasveikinti ir apdovanoti pasižymėję jaunieji šauliai (ypač būrio vadas Raimondas Šilobritas) ir audringais plojimais palydėtas inauguruojamas naujasis kuopos vado pavaduotojas.

Štai tokios turiningos ir įvairiapusės buvo šios pratybos ir tokiomis geroomis nuotaikomis jos praskaidrintos. Su pasididžiavimu pranešame, jog tai buvo paskutinės pratybos 2016-aisiais metais. Kuopa sėkmingai įvykdė savo metų renginių planą ir atliko tikrai daug svarbių ir prasmingų darbų. Su nekantrumu laukiame kitų kuopos veiklų ir susitikimų. Jums linkime džiaugsmingų šv. Kalėdų bei sėkmingų ir ramių 2017-ųjų metų!

„Žygiai ir kelionės atskleidžia, kas yra kas.“

VYDAS VERBILIS: KELIAUTOJAS TURĖTŲ BŪTI DRASUS, BET TURĖTI BAIMĖS JAUSMĄ

Dovilė Rusteikienė | Nuotraukos iš asmeninio Vydo Verbilio archyvo

Kai sutinki įdomų žmogų su dar įdomesne patirtimi ir pradedi mintyse dėliotis pokalbio scenarijų, supranti, kad bus sudėtinga sudėti visus taškus ant i, o galbūt net neįmanoma. Susitikus ir klausimų per daug, ir visi atsakymai įdomūs, tik po to jauti, kad dar tiek daug galėtum paklausti ir dar šimtą kart daugiau išgirsti. Šis kartas būtų toks – tik įžanga, pradinis projektas ir susipažinimas. Taigi pirmieji klausimai Lietuvos šaulių sąjungos Vakary (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės vado pavaduotojui, asociacijos „Vedlys“ vadovui, vedliui, keliautojui Vydui Verbiliui apie keliones, jose patiriamus iššūkius ir darbą su jaunimu.

Kaip ir kodėl Jūsų gyvenime atsirado kelionės?

Pirmąją sudėtingą kelionę patyriau ketvirtoje klasėje – tai buvo septynių dienų žygis baidarėmis Šventosios upe. Dar šiandien pamenu visa tai kaip labai didelį iššūkį. O dar ir baidarės buvo rusiškos, senovinės... Į vedlio patirtį po truputį atvedė orientavimosi sportas. Daug keliau, lankiausi penkiolikoje respublikų, o sostinių mačiau tik dvi, nes

mus tiesiog nuveždavo į mišką ir viskas, o ten žygiai, kelionės – pasiruošimas varžyboms. Visas vasaras jaunystėje praleisdavau stovyklose, besiruošdamas orientavimosi varžyboms. Vėliau sumažėjo kelionių, ėmiau ieškoti būdų keliauti pats, ilgą laiką vis prisijungdavau prie kitų, kol galiausiai pradėjau dirbti gimnazijoje. Ten su vaikais įkūriau keliautojų būrelį, ėmiau su jais keliauti – taip prieš dvyliką, gal tryliką metų prasiėdė įgytos patirties dalijimasis su jaunimu.

Kam teikiate pirmenybę – gamtai ar miestui?

Tik gamtai. Joje daugiau iššūkių. Miestui neįsivaizduoju didelio potraukio. Tai gali būti tik stotelė, bet kelionės tikslas – pamatyti gamtą, jos grožį: upės, kalnai, parkai, uolos, tundra ar sniegynai...

Papasakokite, kokių iššūkių patiriate kelionėse?

Tai priklauso nuo to, su kuo žygiuojau – ar vaikais, ar suaugusiais. Žygiuose

su vaikais fizinių sunkumų dažniausiai nepatiriu, bet dažniau susiduriu su nežinomybe, iškyla sprendimų priėmimo iššūkiai, nes vaikai įvairiose situacijose gali būti nenuspėjami. Yra ne kartą tekę motyvuoti jaunuolį, kuris eina, eina ir jau trečią dieną pasiduoda, ką daryti? Tada tenka imtis psichologinių dalykų, daug kalbėtis, pasakoti savo istorijas – stengtis visaip motyvuoti, kad jaunuolis ne tik turėtų motyvą, bet kad patiktų savo jėgomis.

Yra gražių nutikimų, pavyzdžiui, kartą baidarių žygyje, jau pirmą dieną vienas jaunuolis buvo visiškai palūžęs, nors atrodė toks stiprus, pasitikintis savimi. Žygiai ir kelionės atskleidžia, kas yra kas. Mums, suaugusiems, daug kas atrodo paprasčiau, o jauniui pakeitus aplinką nėra lengva, dažnai kerta per vidinę motyvaciją, nes neturėdami savo artimos aplinkos, artimo žmogaus, pasimetama, sutrinkama. Su jaunimu tai nutinka dažnai, bet mano užduotis ir yra tokia – privesti iki ekstremalios situacijos ir parodyti, kad visada yra išeitis, visada yra kelias, kurį gali pasirinkti.

Suaugusiųjų draugijoje kiek kitaip, tvarkingiau, bet vėlgi, daug priklauso nuo to, ar tu esi vedlys, ar tiesiog komandos narys. Būdamas komandos nariu nepriimi sprendimų, gali tik patarti, išsakyti savo nuomonę. Vedlys priima sprendimus, kurie ne visada yra paprasti. Būdamas vadu 2015-aisiais metais turėjau skaudžią patirtį. Su komanda leidomės nuo vieno ledyno, reikėjo pasirinkti nakvynės vietą, buvo tamsu, labai sudėtingos oro sąlygos, negalėjom tinkamai įvertinti vietos, kur statomės palapinės ir po poros valandų įvyko akmenų griūtis. Įvykus šiam nelaimingam atsitikimui kalnuose, keturių kilometrų aukštyje, žuvo mergina. Tada teko priimti sudėtingus sprendimus gana sudėtingomis sąlygomis, turėjau

saugiai parvesti šešis žmones. Nors gali teisintis, jog kalnai yra kalnai, širdy kažkas lieka. Kažkodėl jie pasiglemžia gražius ir gerus žmones, nežinau, kodėl taip nutinka, kaip jie atsirenka...

Kaip gimsta kelionių planas?

Į ekstremalias, sudėtingas keliones leidžiuosi kartą per metus, daugiau – du kartus. Dėl kelių priežasčių. Tokios kelionės reikalauja didelio pasirėngimo ir ilgų treniruočių. Atrinkti komandą yra sudėtingas darbas, nes ją sudaro skirtingų specialybių, skirtingo užimtumo suaugę žmonės – labai sunku surasti grupę ir ją paruošti vienam ar kitam maršrutui. Nėra lengva surasti ir kelionės vadą, kuris prisiimtų visą atsakomybę ir paruoštų maršrutą. Po minėto nelaimingo įvykio, nusprendžiau kurį laiką nebūti vadu, tiesiog priklausyti grupei ir keliauti kaip komandos narys. Šiais metais vykau į Kaukazą su žmonėmis, turinčiais daug patirties, galvojau bus paprasčiau, bet buvo sudėtinga kelionė, pagal tempą, rit-

mą, grįžau numetęs 10 kg. Šis žygis buvo trečio sudėtingumo kategorijos kalnų žygis. Visiems žygiams ir kelionėms reikia ruoštis stipriai bei atsakingai.

O kaip manote, kas dažniausiai stabdo žmones keliauti?

Žmonės šiandien per daug pripratę prie komforto ir juos išvesti į žygius, iš tos komforto zonos yra sudėtinga, nes tokiuose žygiuose, į kuriuos leidžiuosi aš – komforto yra minimaliai. Dėl to suaugusių žygeivių mažėja labai stipriai. Pasiiekti tokį lygį, kad galėtum dešimt, penkioliką dienų vaikščioti

„Visiems žygiams ir kelionėms reikia ruoštis stipriai bei atsakingai.“

kalnuose, taigoje, dykumoje – bet kur, reikia specialaus pasirėngimo, jis neįgyjamas per dieną, to neišmoksi tik paskaitęs knygetes, reikia gyventi

tuo, palaipsniui siekti ir tobulėti, reikia dirbti. Didžiausias veiksnys turbūt yra žmonių valia, pasiryžimas. Baimė – turbūt antras dalykas, kuris stabdo. Baimė pažinti nežinią. Nežinojimas, kas bus, kitiems baisus. Yra toks keliautojų posakis: „Kelautojas yra ne tas, kuris viską susiplanavęs, bet tas, kuris visose situacijose randa gal geriausią, gal ne geriausią, bet vis tiek išeitį.“ Kaip ir kariuomenėje, manau, kiekvienas vadas turi rasti geriausią išeitį iš tam tikros situacijos. Taip ir keliaujant privalai rasti išeitis, kaip išvengti traumų, netekčių arba kaip keliauti paprasčiausiomis sąnaudomis. Todėl labai svarbu ir tai, su kuo tu leidiesi į kelionę.

„Grįžę po žygio visi būna pavargę, bet po savaitės laiko paskelbi apie naują žygį ir 90 proc. sako: „Aš eisiu“.

Koks turi būti vedlys?

Bet koku atveju, gamta yra gamta, mes jos nepakeisim, ji su savo siurprizais ir su savo tvirtybe yra pats galingiausias dalykas, ką mes turime aplinkui. Ir žmogus, kuris tai suvokia, yra vedlys ar grupės vadovas. Jis turi suvokti, suprasti, kad kalno nugalėsi, upės tuo labiau, jis turi prisitaikyti ir turėti patirties. Vedliui labai svarbu rasti santykį su kitais žmonėmis, gebėti motyvuoti, tačiau tai turi būti jau ne kelionės metu. Vedlys turi pasirinkti žmones iš anksto. Kalbėti su

vieną svarbų dalyką – su vaiku bendrauk kaip lygus su lygiu, bet ir reikalauk kaip lygus iš lygaus.

Ar vaikai nori keliauti? Kaip juos atsirenkate?

Yra tokių, kurie užsimotyvuoja, tačiau vyksta natūrali atranka. Per pirmą pristatymą sulauki dvidešimt norinčių, į užsiėmimą ateina dešimt. Ir gerai, nėra reikalo visus sukviesiti ir išmokyti keliauti. Svarbiausia ryžtas, jei jis yra, tada randamas motyvas, žiūrima į galimybes, ar žmogus turi fizinius duomenis ir t. t. Galiu pateikti pavyzdį, kaip atsirenkama. Prieš devynis ar aštuonis metus įsteigiau pirmą keliautojų būrelį Jonavoje, paskelbiau skelbimą mokyklos lentoje – per tris savaites atėjo trys vaikai ir tai tebuvo tik tie, kuriuos pažinojau, kurie žinojo apie mano veiklą. Tada ėmiausi veiksmų,

„Jeigu jiems kažkas atsitiks?“ Tačiau nesudarius ekstremalios situacijos, jie taip ir nežinos, kaip išeiti iš to miško, kaip susirasti vandens, kitaip to neišmoks. Jie tik taip išauga, nors tai dirbtinai sukuriamos būsenos, bet jie jau įgauna reikiamos patirties ir patekę į panašią situaciją realybėje jau bent dešimtadaliu žinos, kaip elgtis.

O ko Jūs išmokstate iš vaikų?

Per dešimt metų tvirtai suvokiau, jog kiekvienas vaikas yra individualus, su savo poreikiais ir siekais, kad neįmanoma jų padaryti vienodų. Privalu išmokyti bendrauti su kiekvienu asmeniškai. Vienam galbūt reikia grubesnio žodžio, nes tai ateina iš šeimos ir to nepakeisi, tačiau bendrą kalbą galima rasti su visais. Taip pat supratau dar

kojau apie iškilusius sunkumus ir per tą valandą stebėjau, kaip vaikų akys keičiasi. Po 15–20 min. jie pamatė, kad galima įgyti daug patirties, daug pamatyti: ir Karpatai, ir Kurilai, dar kažkokios salos, jiems tai atrodė

„Mano užduotis yra tokia – privesti iki ekstremalios situacijos ir parodyti, kad visada yra išeitis, visada yra kelias, kurį gali pasirinkti.

nepasiekiamą. Tačiau visada sakau, kad visada visi gali. Nėra nepasiekiamų dalykų – tu gali ir į Grenlandiją nuvažiuoti, ir į Kurilus, ir į Šiaurę – kur tik tu nori, tik klausimas, kiek tu pasiryžęs įdėti pastangų, darbo, kad tai pasiektum. Iš tų dvidešimties salėje sėdėjusių mokinių į pirmą užsiėmimą atėjo penkiolika, o po trijų mėnesių liko tik šeši. Iki 18 metų visuose žygiuose jie su manimi ir dalyvavo.

Kokia Jūsų sąsaja su LŠS?

Dirbdamas su jaunimu, visada mažiau, kad trūksta patriotinio, pilietinio motyvo, kad reikia kažko stipresnio, nei vedlys. Ieškojau rasto skautų stovyklose, tačiau laiku sutikęs Jonavos kuopos vadą gavau pasiūlymą atkurti kuopą. Man ši idėja patiko, nes seniai žinojau apie LŠS, jos veiklą, o per jaunimą atsirado

konkretūs sąlyčio taškai. Susitikome su Židrūnu Šadauskiu, pristatėm jam keliautojų būrelį, aptarėme programą, kaip galima keliauti su vaikais ir po pusantros metų aš vėl turiu pilną kuopą.

Kelionės su jaunimu, kokios jos?

Trumpiausias žygis yra 15 km – tai pasivaikščiojimas, optimalus žygis 25 km, vidutinis – 35 km, sudėtingas nuo

viskas, pavargęs privalai pasistatyti palapinę, išsivirti maistą. Galiu pasakyti, kad visi vargai yra jaučiami tik tuo metu, bet jie pamirštami, todėl į kiekvieną maršrutą svarbu įtraukti kažką gražaus, kas liktų atminty: gražias vietas, gražius kraštovaizdžius, kažkokių istorinius dalykus, kurie susiję su ta vieta. Grįžę po žygio visi būna pavargę, bet po savaitės laiko paskelbi apie naują žygį ir 90 proc. sako: „Aš eisiu“.

Koks turi būti keliautojas?

Drąsus, gal kiek avantiūristas, nebijoti iššūkių, bet turėti baimės jausmą. Turi tikėti, kad kiekviena padėtis turi išeitį. Reikia, kad jaustų, jog ne jis šeiminingas gamtoje, turi būti nuolankus ir tolerantiškas, turėti užuojautos, bet ne gailesčio.

LIETUVIŠKOS KORPORACIJOS: SLAPTŲ DRAUGIJŲ PADARINYS AR AKADEMINIS ELITAS?

Rokas Jašinskas | Nuotraukos iš **Sajos** archyvo

Studentija dažniausiai yra viena iš laisviausių socialių grupių – juk būtent studentai pasaulio istorijoje būdavo tie žmonės, kurie drąsiai pareikšdavo savo nuomonę, kritikuodavo esamą situaciją ir tarsi naivūs idealistai siekdavo pataisyti esamą situaciją.

Ne išimtis yra ir Lietuvos studentija tarpukariu. Jų tarpe labiausiai pastebimos buvo studentų korporacijos (*corp*). Visgi šių organizacijų ištakas galima atsekti dar XIX a., kai Vilniuje įsikūrusiame Imperatoriškajame universitete aktyviai veikė filomatų, filaretų, nenaudėlių ir masonų organizacijos. Visos jos skyrėsi viena nuo kitos, bet turėjo ir begalę vienijančių dalykų. Pirmiausia, dauguma šių organizacijų narių buvo tie patys žmonės, kuriuos vienijo savęs ir pasaulio tobulinimo tikslas. Tada studentai siekė pakeisti pasaulį ir padaryti visuomenę labiau išsilavinusią. Tiesa, dalis studentų, o vėliau ir alumnų, užsikrėtė slaptų draugijų idėja. Prie viso to prisidėjo ir kitų šalių pavyzdžiai. Taip ir gimė atskiri nuo visuomenės susitikimai, ritualai ir ženklai. Tačiau XIX a. Lietuvos studentijai buvo pakankamai sudėtingas. Uždarius universi-

tetą, Vilniuje akademinė veikla buvo išsklaidyta po visą Rusijos imperiją. Todėl studentai ėmė jungtis prie kituose miestuose veikiančių draugijų. Nuo 1829 m. Karaliaučiuje veikė Mažosios Lietuvos studentų korporacija „Littuania“ (šūkis: „Littuania in aerum“ – liet. „Lietuva amžinai“). Kūrėsi ir kitos korporacijos Dorpatu (dab. Tartu) universitete, tačiau jų veikla buvo epizodiška. Amžiaus pabaigoje Krokuvoje įsikūrė lietuvių studentų draugija „Lietuva“, katalikų – „Rūta“. Petrapilyje (dab. Sankt Peterburgas)

susikūrė lietuvių gydytojų brolija „Fraternitas Lituanica“.

Visgi esminis lūžis studentiškų korporacijų veikloje įvyko, kai po ilgos pertraukos Lietuvos teritorijoje pradėjo veikti universitetas. Lietuvos universitete (nuo 1930 m. – Vytauto Didžiojo universitetas) 1922–1940 m. veikė 148 įvairios studentų organizacijos – dauguma jų – korporacijos. Tuo metu studentai buvo labai aktyvūs dalyviai visuomeniniame gyvenime – joms priklausė beveik 70 proc. visų studentų.

Kokių tik korporacijų tarpukariu nebūta! Studentai būrėsi pagal kraštą – veikė žemaičių „Samogitia“, suvalkiečių „Sudavia“, vilniečių „Vilnija“. Nė kiek nenusileido ir profesiniu pagrindu buriamos korporacijos. Tarp jų pasižymėjo medikų „Gaja“, „Fraternitas Lituanica“, juristų „Justitia“, inžinierių „Plienias“. Tačiau būta ir tokių organizacijų, kurias jungė veiklos pobūdis. Taip atsirado ateitininkų, atsargos karininkų, tautininkų, valstiečių liaudininkų ir studentų šaulių korporacijos. Pastarieji netgi sukūrė lietuvišką atitikmenį žodžiui korporacija – „saja“, kuris kildinamas iš termino „sieti, susieti“. Taip korporacija tapo draugija, kuri sieja studentus šaulius bendroje veikloje.

Visiems tarpukario studentams ypač rūpėjo visuomenės švietimas. Jie savo entuziazmu ir idėjomis užkrėsdavo būsimus studentus – gimnazistus bei kraštiečius. Būtent studentai savo gimtinėn atveždavo naujas idėjas ir žinias. Tai iš dalies atspindi išskirtinai moteriškų korporacijų veikla. Joms ypač rūpėjo viešų paskaitų rengimas bei įvairių temų populiarinimas visuomenėje. Tad šalia tradicinių temų, tokių kaip religija, jos diskutavo ir kulinarijos, šeimos, moters padėties visuomenėje klausimais.

Tiek moteriškų, tiek vyriškų korporacijų veikla labiausiai rėmėsi diskusijų organizavimu ir straipsnių rašymu aktualiomis to meto temomis. Visgi pasitaikydavo ir kitokio pobūdžio renginių. Kaip pavyzdį galima paminėti Lietuvos kariuomenės karininkų jojimo pratybas, kurios buvo suorganizuotos išskirtinai studentams. Tad korporantai buvo tas sluoksnis, kuris lengvai dalindavosi turima patirtimi bei idėjomis su tikslu šviesti save ir kitus. Negalima pamiršti ir labai aukštų

reikalavimų, keltų korporantams. Dėl savo struktūros ir narių sudėties kiekvienas studentas turėjo užsitarnauti galimybę priklausyti organizacijai. Tai suformavo labai aukštą jaunimo moralę ir intelektualinį potencialą. Būtent dėl to studentija tapo puikiu pretendentu į būsimąjį Lietuvos elitą.

tų tarpe užėmė VDU studentų šaulių „Saja“ – ji buvo savotiškas šaulių akademikų elitas.

1935 m. tuometinis Lietuvos kariuomenės vadas gen. št. plk. Stasys Raštikis sakė: „Kiekvienas šaulys studentas turi būti pasirengęs ne tik pats

Nors studentai šauliai ir turėjo savo studentų „Sają“, tikroji situacija buvo kiek sudėtingesnė. Kadangi pirmosios Lietuvos Respublikos laikais Lietuvos šaulių sąjungai priklausė labai didelė visuomenės dalis, tai ir studentų šaulių būrių būta ne vieno. Tačiau jų pagrindinis tikslas buvo vykdyti karines užduotis, o tam labiau tiko Sąjungos struktūros. To padarinys buvo sumenkęs universiteto vaidmuo studentų veikloje. Esminis lūžis studentų šaulių veikloje įvyko po 1935 m. LŠS organizacinio pertvarkymo. Tuomet Sąjungos vadas tapo skiriamas, o nebe renkamas, organizacija tapo pavaldi Lietuvos kariuomenei. Būtent tada LŠS studentų veikla buvo suaktyvinta pagrindinėse aukštojo mokslo įstaigose. Visgi svarbiausią vaidmenį studen-

kaip kariškos organizacijos narys kiekvienu laiku su ginklu rankose ginti Lietuvos nepriklausomybę, bet turi būti ir jaunuomenės kariško auklėjimo mokytojas ir vadas“. 1936 m. vykusiam visuotiniame šaulių studentų suvažiavime aptarti esami ir būsimi studentų darbai, kurių tikslas buvo skatinti visuomenės tautiškumą. Taip pat organizuoti ir įvairūs kariniai užsiėmimai, radijo pusvalandžiai bei pilietinės diskusijos.

Lietuvos korporacijų ištakas siekia dar XIX a. Labiausiai paplito pirmosios Lietuvos Respublikos studentų tarpe. Buvo itin spalvingos, kasdienę veiklą formavo besiremamos kitų šalių pavyzdžiais. Jos vienijo studentus pagal įvairius pomėgius, kilmę ar veiklą, bet visos turėjo tą patį tikslą – šviesti visuomenę.

VĖLINIŲ ŽYGIS LAISVĖS KOVOTOJŲ TAKAIS

Šarūnė Baronaitė | Nuotraukos Ievos Anušauskaitės

Žvakės liepsna yra pagrindinis visų mirusiųjų dienos simbolis. Ugnis ne tik pritraukia mirusiųjų vėles, bet yra raktas į gyvųjų ir mirusiųjų susitaikymą. Lapkričio pirmosios dienos žvakių liepsnelės apšviečia net ir mažiausias kapinaites, tačiau yra vienišų ir užmirštų laisvės kovotojų kapų, kurie net ir visų mirusiųjų dieną lieka tamsūs.

Širvintose Lietuvos skautų sąjungos Akademinio skautų sąjungos kuniškai Algimanto skilties skautų ir Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-sios rinktinės Širvintų šaulių 10-sios kuopos šaulių atstovų iniciatyva jau tradicija virto Vėlinių žygis, kurio metu lankomi Širvintų rajone esantys partizanų žūties vietą žymintys paminklai. Būdami ištikimi duotam skautų įžadui tarnauti DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI, uždegdami žvakę prie pamiršto paminklo, skautai ir šauliai pagerbia kovotojus už Lietuvos laisvę.

Šiomet savo kelionę skautai ir šauliai pradėjo kiek kitaip, prie R. Antinio paminklo 1920 metų mūšyje žuvusiems kariams ir šauliams atminti. Šioje simbolinėje vietoje kunigas Antanas

Černa pašventino žvakes, kurios vėliau buvo degamos prie laisvės kovotojų kapų. Pirmosios skautų ir šaulių žvakės nušvietė Širvintų miestelyje esančius laisvės kovotojų kapus – liepsnelės sužibo prie paminklo kariams ir šauliams bei koplytstulpio 1940–1953 metų Širvintų rajono aukoms atminti. Taip pat ant kunigo, lietuviybės puoselėtojo Jono Navicko kapo bei savanorių kapų.

Vėliau skautų ir šaulių komanda pasuko į Puorius. Dar viena liepsnelė sužibo Puorių pamiškėje prie akmeninio paminklo, žyminčio kunigo ir lietuviybės puoselėtojo Kazimiero Lajausko žūties vietą. Vakaro tamsoje neliko pamirštas Daciūnuose esantis kryžius, čia žuvusio partizano Alberto Gorkšnio-Kerniaus atminimui. Kelionę skautai ir šauliai tęsė pasukę į Pigašius – žvakės

liepsna sužibo ant 1945 metais žuvusių Didžiosios kovos apygardos Juozo Norkaus-Keršto partizanų būrio vado Juliaus Garbatavičiaus-Šalčio ir jo būrio partizanų kapo. Prisiminta ir istorija, kad mūšyje žuvus Julijui Garbatavičiui-Šalčiui, priešų pajėgoms vadovavęs rusų karininkas neleido saviškiams niekinti jo kūno ir ištare: „Jis karys, ne banditas“. Pigonių kapinėse žvakės apšvietė paminklus su užrašais „Žuvo 1944 už Tėvynę“ ir „Čia palaidota partizano motina“. Musninkuose žvakių žiburiai sužibo ant bažnyčios šventoriuje palaidoto Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signataro Alfonso Petrulio kapo bei šalia bažnyčios esančios karių globėjo Arkangelo Mykolo skulptūros. Kaimynėlių kaime žvakės liepsna skautai ir šauliai pagerbė Didžiosios kovos rinktinės vado Jono Misiūno-Žalio Velnio pavaduotoją Juozą Narkų-Kerštą, 1945 metais žuvusį tose apylinkėse nuo liūdnei pagarsėjusio strībų vado Chimino kulkos. Lietuvos akademinio skautų sąjungos atstovas Justas pasakojo, kad neaukšto ūgio Juozas Narkus-Kerštas, mandagus ir taktiškas Musninkų pradžios mokyklos vedėjas, vokiečių okupacijos metais dirbo vertėju ir vokiečių administracijos apklausose vertėjavo „prasikaltusiems“ kaimynams. Juozas

vertė taip, kad ir ką apklaustieji bekalbėdavo, beveik visada šiuos paleisdavo. Musninkuose apie tai patyliukais buvo kuriamos legendos, už tai Juozas buvo visų gerbiamas žmogus.

Kita atminimo ir pagarbos liepsnelė nušvietė Vindeikiuose esantį būrio vado Juozo Naraškevičiaus-Šerno, partizanų Igno Adomavičiaus-Tauro, Česlovo Aniūkščio-Karvelio, Petro Bereznausko-Liūto ir Juozo Naraškevičiaus-Šarūno žūties vietą žymintį paminklą. Čiobiškio kapinėse skautai ir šauliai aplankė legendinio Didžiosios kovos apygardos vado Jono Misiūno-Žalio Velnio žmonos, partizanės Onos Krivickaitės-Misiūnienės kapą. Kelionė tęsta pasukus į Leščiuos. Vienas paskutiniųjų skautų ir šaulių kelionės žiburėlis buvo skirtas iš šio kaimo kilusiems garsiems broliams Juozui Kudeliui-Dobilui ir Leonui Kudeliui-Bolševikui. Prie Liukonių kryžiaus vakaro žygeiviai paliko ne tik degančią žvakę, bet prisiminė ir mistišką kryžiaus legendą. Pasak jos, Liukonių kryžius ir šalia jo esantys akmenys bei plokščias akmuo su duobute yra šventi. Manoma, kad anksčiau šioje vietoje buvęs miškas, kuriame medžiota. Vienam žmogui labai sekėsi medžioti, kitam priešingai, todėl šis ir klausė ano: „Kaip tau

taip sekasi?“ Žmogus, kuriam sekėsi, atsakė: „Aš tau išduosiu paslaptį: prieš Vėlykas, kai einam į bažnyčią, paimk iš jos švenčiausiąjį, parsinešk namo ir atnešęs prie pušies šauk į jį. Jeigu tu nešausi, šausiu aš“. Besiruošiant šauti, žmogui pasirodė mergelė Marija su kūdikiu ant rankų ir jis negalėjo įvykdyti savo pažado, todėl šovė medžiotojas, kurį lydėjo sėkmė. Jam iššovus abu vyrai virto akmenimis, kurie prie kryžiaus guli dar ir šiandien. Kalbama, kad po šio įvykio toje vietoje pradėjo vaidintis, todėl žmonės nutarė pastatyti kryžių. Jis buvo išdrožtas iš tos pušies, prie kurios buvo šaudoma. Kryžių atnaujino tautodailininkas J. Kalinauskas. Senasis kryžius ir dabar saugomas Gelvonų bažnyčioje. Kelionę vainikuojanti liepsnelė sužibo Gelvonuose prie Didžiosios kovos apygardos partizanų paminklo, o ten suskambusi partizaninė daina nuvilnijo per miestelį.

Justo Arasimavičiaus nuotr.

Laisvės kovotojų kapai jau trečius metus yra prisimenami ir pagerbiami. Maždaug 110 kilometrų žygio rezultatas – ne tik lietingo rudens vakaro tamsoje aplankyti ir matomais tapę laisvės kovotojų paminklai, bet taip pat šviesa, sužibusi skautų ir šaulių širdyse. Prie kiekvieno paminklo kaip pagarbos ženklas sukalbėta malda įrodo, kad esame dėkingi kovotojams ir branginame Tėvynę, kurios laisvės jie siekė.

Žingsnis instruktorių rengimo link Dovilė Rusteikienė, Valdas Kilpys | Nuotraukos Dovilės Rusteikienės

Lapkričio 2–5 dienomis Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje vyko jaunųjų šaulių būrelių vadovų I pakopos kursas ir II pakopos instruktoriaus kurso pirmoji dalis. Iš visos Lietuvos susirinkę veiklūs mokytojai šauliai ir tie, kurių kasdiena neįsivaizduojama be šauliškumo įtvirtinimui skirto darbo, tobulino savo žinias įvairiose srityse, kad vėliau grįžę namo galėtų jas perduoti jauniems šauliams.

Kursus kuravęs LŠS vado pavaduotojas ats. kpt. Vytautas Žymančius teigė, kad šie kursai unikalūs ir dalinasi savo įspūdžiais: „Dauguma jaunųjų šaulių būrelių vadovų mokėsi, ką mokyti šaulius, tačiau baigusieji instruktoriaus kurso pirmąją dalį jau pradėjo gilinti žinias, kaip mokyti. Džiaugiuosi, kad žengtas žingsnis instruktorių rengimo srityje.“ Pasak pašnekovo, kursantai liko patenkinti gautų žinių gausa ir apie tai liudija anoniminių anketų atsakymai. Beje, kiekvienas kursantas gavo Kauno pedagogų kvalifikacijos centro išduotus pažymėjimus, kurie mokytojų vertinami dėl teigiamos įtakos karjeros kelyje.

Keletas citatų iš anketų: „Kiek didokas krūvis, tačiau jaučiu, kaip patobulėjau“, „Puikiai organizuoti mokymai, informatyvios pasakaitos ir kompetentingi lektoriai“, „Siūlau panašius kursus daryti porą kartų per metus“.

Seminaras

Vienas iš vakarų buvo skirtas viešnagei į Kauno įgulos karininkų ramovę. Kadangi kursantai buvo iš skirtingų Lietuvos vietų, tai išsami ekskursija su galimybe pamatyti slapčiausias tarpukaryje statytas Ramovės vietas visų buvo sutikta itin palankiai. Aplankyta Vytauto menė, Prezidento kambarys ir kitos ne mažiau įstabios pastato vietos.

Antroji vakaro dalis buvo skirta intriguojančiam pokalbiui, kurį moderavo „Trimito“ žurnalistas Valdas Kilpys. „Mano tikslas yra sujaukti jūsų protus, pateikti provokuojančių žinių apie tautiškumą, patriotiškumą, istoriją ir išmušti pagrindą iš po kojų. Juk didžiosios problemos prasideda tuomet, kai šaulys „viską žino“ ir nebesiekia jokių tikslų. Šoko terapija yra tinkamiausias būdas priversti domėtis ir iš naujo permąstyti sustabarėjusias patriotizmo, šauliškumo ar pasiryžimo ginti tėvynę sąvokas“, – tvirtino aršias diskusijas išprovokavęs moderatorius.

Kalbant apie gynybos pajėgumų stiprinimą ir bendrai apie norą arba vengimą dalyvauti šauliškoje veikloje, buvo nutarta, kad vien gero aprūpinimo motyvuotam gynėjui nepakanka. Reikia kažko daugiau, kas šiuo laiku vis labiau nyksta. „Kariuomenėje labai dažnai kartojamas žodis „motyvacija“ savaime nėra

blogas, tačiau jis yra išvestinis iš gilesnių kiekvieno piliečio asmenybės savybių, psichologijos, savivokos ir dar daugelio kitų sričių, todėl nesuvokiant, iš kur kyla ta motyvacija, iš esmės prarandamas ir jos pozityvus poveikis kariui arba šauliui“, – sakė seminaro vadovas. Pasak kursantų, tokie seminarai turi didelę vertę, nes padeda atsikratyti tam tikrų mąstymo klaidų, kurios neišvengiamai formuojasi gyvenant informacinių karų prisotintoje realybėje.

Teorija ir praktika

Kursų metu buvo aptarti saugumo reikalavimai organizuojant šaudymo pratybas (GVT), jaunųjų šaulių būrelių vadovai supažindinti su LŠS ginkluote, radijo ryšio organizavimu, prisimintas pirmosios pagalbos teikimas nukentėjusiems. Svarbi kurso dalis buvo žemėlapių suorientavimas, orientyrų nustatymas, maršruto vertinimas / praktinės užduotys. Pasak vieno iš instruktoriaus LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės OA pamainos vyresniojo šaulio Valdo Pempės, sukarintoje organizacijoje kariški dalykai turi būti žinomi, todėl kursai turi aiškiai deklaruotą tikslą – tobulinti mokytojų kvalifikaciją, suteikti Lietuvos mokyklų pedagogams žinių ir įgūdžių kompetentingai planuoti bei rengti pratybas, susijusias su jaunųjų šaulių rengimu (mokymu). Svarbu ir tai, kad dirbdami su vaikais ar organizuodami jaunųjų šaulių stovyklas, mokytojai gautas žinias įtrauktų į savo veiklas. Specialistas, dirbantis su jaunimu, turi rasti patrauklius, aktualias temas ir jų praktinius pateikimo būdus, kurie sudomintų jaunąjį šaulį ir jį motyvuotų tobulėti pasirinktoje srityje.

Viso kurso metu mokytojai nebuvo tik pasyvūs klausytojai, jie noriai ir aktyviai dalyvavo praktiniuose užsiėmimuose, prirėkus pataisydavo vieni kitų klaidas. „Žinoma, dažniausiai norima aktyvios veiklos, treniruočių, tačiau vargu ar be teorijos yra įma-

nomi konstruktyvūs praktiniai užsiėmimai“ – svarstė instruktorius. Taigi, praktika be teorijos – sunkiai įgyvendinama.

Ryšių ir topografijos žinios praktikoje

Paskutinis kurso vakaras buvo skirtas praktiniams įgūdžiams patobulinti. Suskirstyti į dvi grupes mokytojai turėjo rasti ir pažymėti šešis kontrolinius punktus. Paskirtos dvi grupės po tris komandos narius. Prieš žygį prisiminti šaukiniai, tobulinti įgūdžiai naudotis ryšio stotelėmis, tiesa, žvelgiant į žemėlapi, viskas atrodė kiek paprasčiau. Po žygio instruktorius Valdas Pempė komentavo: „Iš pradžių sekėsi gerai, pirmą grupę judėjo, pranešimai buvo gana

sklandūs. Sumišimas atsirado priėjus nepalankų kelią su daug purvo, daug vandens. Žemėlapyje atrodė gražus kelias, klaida – nepasidaryta rekognoskuotė. Blogas kelias, purvynas – sugaišom laiko, sušlapom.“ Visgi abi grupės teorines žinias puikiai pritaikė praktikoje: skaičiuotos žingsnių poros, aptarta paklaida ir atsiradimo priežastys, nors sutemus neišsengta sumišimo, šlapių kojų, praleistų kontrolinių punktų, tačiau tik mokantis iš savo klaidų galima pasiekti geriausių rezultatų. „Naudojantis radijo ryšiu pagrindinė užduotis susikalbėti, perduoti informaciją buvo įgyvendinta, bet kas lietė procedūrinius dalykus, šaukinius, paaiškėjo, kad dar yra kur tobulėti. Visgi pradžia gera“, – apibendrino ryšių organizavimo paskaitą skaitęs Vladimiras Liapinas.

Sostinės šaulių kuopos kandidatai susidūrė su pirmaisiais iššūkiais

Rūta Valavičiūtė

Sostinės šaulių kuopos darbai prasidėjo dar vasaros atostogų metu, kuomet aktyviai agituota Vilniaus moksleivius prisijungti prie mūsų gretų. Norinčių atsirado tikrai nemažai, dalis panoro pradėti jaunojo šaulio kelią pabuvoję vasaros stovyklose, iš jų parsivežę gerų emocijų.

Tik suskambėjus mokyklos skambučio garsams, rugsėjo 6-tą, sostinės šaulių kuopa kibo dirbti su jaunaisiais šauliais bei kandidatais į jaunuosius šaulius. Kuopoje pirmamečių veikla atskirta nuo lankančių seniau, jaunuoliai padalinti į būrius. Tik į kuopą susirinkus naujokams prasidėjo 2 mėnesius trukęs bazinis kandidato kursas, paremtas I-mos pakopos kurso programa. Pirmą mėnesį būsimieji jaunieji šauliai supažindinti su jų vadais, kuopos taisyklėmis, pradėta mokyti rikiuotės pradmenų. Taip pat kandidatai supažindinti su Lietuvos šaulių sąjungos istorija, struktūra, veikla, šias temas dėstė kuopos šaulys, sąjungos Deivvydas Čepas. Antras mėnuo buvo dar įdomesnis, pradėta mokyti apie ginkluotę, saugaus elgesio su ginklu taisyklių, taikymosi, šaudymo technikos bei padėčių. Jaunimą labai sužavėjo daug kam iš jų nauji dalykai apie maskavimąsi, maitinimąsi lauko sąlygomis, pastoges ir jų statymą. Visos temos vestos ir teoriškai, ir praktiškai, tai pajavairino veiklą. Svarbu buvo tai, kad pradėtas reguliarus fizinis rengimas, kuris neišgąsdino naujų kuopos narių, bet buvo kaip tik teigiamai įvertintas. Vienas iš kandidatų Nojus Papašys atsiliepime apie šį laikotarpį rašo: „Kuopoje labiausiai patiko praktiniai užsiėmimai: šaudymo padėčių mokymasis, sportas, bėgimas. Patiko paskaitos apie ekipuotės sudėtį, ginkluotę.“

Pasibaigus šiam laikotarpiui, prieš rudens atostogas vyko pakopos laikymas, kuris susidėjo iš testo rašymo, šaudymo iš pneumatinių šautuvų, žygio. Pastarojo maršrutas nebuvo toks, kokio tikėtasi, kadangi teko įveikti ne vieną vandens kliūtį – patvinusį upelį, didžiulę balą ar apžėlusias laukymes. Žygio metu kandidatai vykdė jiems iš anksto numatytas vertinamą-

sius užduotis, iš parankinių priemonių bandė užkurti ugnį ir gamintis maistą lauko sąlygomis. Tai daugeliui pasirodė sudėtinga. Kandidatė į jaunuosius šaulius Evelina Jaruševičiūtė po žygio dalinosi įspūdžiais: „Labiausiai nepatiko, kad miške buvo drėgna, todėl buvo sunku rasti sausų šakų laužui užkurti.“ Visgi kitiems tai buvo kaip tik vienas iš smagiausių nuotykių. Taip pat žygio metu buvo statytos pastogės ir bandyta taisyklingai užsimaskuoti. Nors daugeliui tai buvo pirmas „blynas“, beveik visiems jis buvo sėkmingas. Vienas iš svarbesnių dalykų paminėti yra tai, jog kandidatai į jaunuosius šaulius skatinti taikyti higienos lauko sąlygomis principus. Žygį vainikavo kliūčių ruožas, kuris daugumai kandidatų kėlė nerimą ir baimę, kadangi teko susidurti su šaltu vandeniu, taip pat įveikti vandens prisemtą tunelį, šliaužti virve. Kandidatė Aldėja Kuralavičiūtė prakalbo, jog jai tai buvo drąsos pamoka: „Pirmos pakopos įskaitoje man patiko perlipti per save, įrodyti sau, kad galiu padaryti dalykų, kurių niekada nedarau: šokti į duobę – bijau aukščio, lįsti į cilindą – bijau uždary, mažų patalpų, į vandenį – bijau vandens. Šiose pratybose nugalėjau daug baimių.“ Po kliūčių ruožo laukė paskutinis etapas, fizinis ir psichologinis jėgų išbandymas, kadangi paskutinius žygio metrus teko įveikti taikant individualius judėjimo būdus, kurie pasirodė ne tokie paprasti, ypač dūmų apsuptyje. Tačiau šio iššūkio jaunimas nepabūgo, o kaip tik tai pakėlė motyvaciją dar labiau tobulėti.

Po šio laikotarpio kandidatams į jaunuosius šaulius buvo įteikti I-mos pakopos antsiuvai ir pažymėjimai, juos įteikė 10-osios rinktinės vadas mjr. Mindaugas Milius, kuris džiaugėsi gausiu būriu būsimų jaunųjų šaulių. Tai tik pirmas laiptelis, žengtas jaunojo šaulio tobulėjimo kelyje, motyvuojantis stengtis ir eiti toliau. Po pakopų įteikimo ceremonijos kandidatė į jaunuosius šaulius Urtė Glibauskaitė džiaugėsi: „Per pastaruosius du mėnesius džiaugiuosi atėjusi čia, nes sustiprėjau fiziškai, susipažinau su naujais žmonėmis ir naudingai praleidau laiką.“

Jaunieji šauliai atostogavo mokymdamiesi Asta Tidikienė | Nuotraukos Astos Tidikienės

Lapkričio 4-osios ryte nuo Utenos šaulių namų Kauno link pajudėjo autobusas. Numatytas tikslas buvo prasmingai praleisti atostogas, pagilinti žinias. Kol vieni jaunieji šauliai mokėsi ar dirbo Jaunųjų šaulių ugdymo pakopinėse stovyklose, kiti susiruošė į edukacinę pažintinę išvyką. Praplėsti savo akiratį išvyko Utenos, Užpalių ir Vyžuonų NVS jaunųjų šaulių ugdymo grupių moksleiviai.

Lietuvos aviacijos muziejuje visa grupė pasidalino į dvi dalis ir su gidais pasuko pasirinktų edukacijų link. Valanda muziejuje neprailgo, nes gidai įdomiai pasakojo muziejaus bei skrydžio istoriją, testavo turimas jaunimo žinias. Jaunieji muziejaus lankytojai ir lydintys mokytojai labai laukė savo eilės prie skrydžių imituoklių, kur galėjo išbandyti jėgas pasirinktame lėktuve – skristi ir leisti, taip pat reaguoti į kritines situacijas...

Aplankėme ir Lietuvos šaulių sąjungos štabą, kuriame pasitiko LŠS viešųjų ryšių specialistas istorinės atminties sklaidai Stasys Ignatavičius – jis priminė mums Sąjungos istoriją. Susitikti, pasisveikinti ir pasikalbėti su patriotišku jaunimu rado laiko ir LŠS vado pavaduotojas, jaunųjų šaulių vadas Vytautas Žymančius. Apžiūrėję LŠS vėliavas pasukome Vytauto Didžiojo karo muziejaus link per remontuojamą Laisvės alėją. Kelioms

akimirkoms sustingome prie Nežinomo kareivio kapo plazdančios ugnies ir Vlodo Putvinskio biusto. Pagerbėme jų atminimą padėdami gėles.

Muziejuje vėl pasidalinome į dvi grupes. Jaunesnieji pasirinko išgyvenimo edukacinę programą, vyresnieji varžėsi edukacijoje „Nepriklausoma Lietuva“. Po įdomių mokymų abi grupės susijungė ekskursijai po muziejų. Nuoširdžiai dėkojame gidui Mindaugui, kuris labai netradiciškai ir įdomiai pristatė muziejaus eksponatus ir taip dar labiau pagilino visų istorines žinias.

Po muziejaus keliavome į Kauno Kristaus Prisikėlimo baziliką. Daugeliui knietėjo užlipti ant bažnyčios terasos, nors niekas nepagalvojo, kiek dar papildomų laiptelių teks įveikti, kol pasieksime bažnyčią... Daugeliui pakirto kojas, raudonis nudažė skruostus, bet kalną įveikėme. Dar 170 laiptelių į viršų ir miesto vaizdas, atsivėręs nuo bažnyčios terasos, tiesiog užbūrė. Nusileidę žemyn sėdome į autobusą ir keliavome namo.

Štai tokia smagi pažintinė kelionė su edukacijomis ir smagiais pasivaikščiojimais po Kauną užbaigė jaunimo atostogas...

Padėkos vakaras

V. Šlepavičienė

Š. m. gruodžio 15 d. Tauragės Kultūros rūmuose surengtas šventinis Tauragės rajono savivaldybės Padėkos vakaras. Jau tradicija tampančioje šventėje pagerbti bei apdovanoti labiausiai mūsų kraštui nusipelnę žmonės. Garbės piliečius, įstaigų, įmonių vadovus, savivaldybės administracijos darbuotojus, visus svečius pasveikino rajono savivaldybės meras Sigitas Mičiulis.

Už nuoširdžią partnerystę, jaunimui skirtas iniciatyvas, tarptautinio bendradarbiavimo vykdymą padėka bei Tauro rago statulėlė įteikta LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės vadui ats. mjr. Kęstučiui Baužai.

Karininkų ramovėje – patriotinės dainos konkursas Auskė Petruševičienė

Nuotrauka Valdo Kilpio

Lapkričio 18-tą dieną jau vienuoliktą kartą Kauno įgulos karininkų ramovėje vyko tradicinis Kauno miesto bei apskrities moksleivių patriotinių dainų konkursas, skirtas Lietuvos kariuomenės dienai. Konkurso organizavo ir rėmė Lietuvos šaulių sąjungos II-oji rinktinė, Kauno miesto švietimo ir ugdymo skyrius, Lietuvos kariuomenės Kauno įgula, Kauno įgulos bažnyčios rektorius, Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyrius, Kauno Martyno Mažvydo pagrindinė mokykla, Kauno rajono Domeikavos gimnazija. Konkurso kaip visada iškilmingai vedė majoras Gediminas Reutas.

Atlikėjų meistriškumą (akomponavimo ir dainavimo santykį, intonavimą, ansamblišumą, teminį atitikimą, sceninį įvaizdį, repertuaro originalumą) vertino kompetentinga komisija: kompozitorius, dainų autorius Julius Siurbis; VDU Muzikos akademijos fakulteto dainavimo katedros lektorė Stanislava Garbatavičiūtė; VDU Muzikos akademijos fakulteto dainavimo katedros docentas, Kauno Muzikinio teatro solistas Danielius Vėbra; Kauno J. Gruodžio konservatorijos dainavimo skyriaus mokytoja metodinė, II-osios rinktinės šaulė, Kauno įgulos karininkų ramovės dainavimo studijos „Audra“ vadovė Regina Kabalinienė; Kauno įgulos karininkų ramovės meno vadovas Gintaras Venckus; Kauno Martyno Mažvydo pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, lietuvių kalbos mokytoja ekspertė Auskė Petruševičienė. Renginio koordinatoriai – Vytauto Didžiojo II-osios šaulių rinktinės vadas Arvydas Savickas ir Lietuvos šaulių sąjungos Centro valdybos narys Juozas Janušaitis, vienas pirmųjų konkurso sumanytojų ir organizatorių.

Dalyviai buvo suskirstyti į amžiaus grupes (I grupė 5–8 kl., II grupė 9–12 kl. mokiniai) ir apdovanoti atskirose kategorijose: išrinkti geriausi solistai ir chorai. Visi dalyviai (kolektyvai ir jų vadovai) gavo gražias padėkas, o nugalėtojai apdovanoti diplomais bei pradžuginti rėmėjų prizais.

Vieninga komisijos nuomone, geriausias iš geriausių (*grand prix*) šį kartą buvo **Kauno VDU „Rasos“ gimnazijos jaunimo choras „Gaja“** (vadovai Danutė Šaučiūnienė, Mindaugas Šikšnius). Pakarėjo ne tik puikūs balsai ir intonavimas, bet ir visiškai naujas dainos „Žmonės ant kalnų“ (muzika Laimio Vilkončiaus, žodžiai Sigito Gedos) interpretavimas. Vertinimo komisijos nuomone, moksleivių balsai skambėjo kaip tikrų profesionalų. Bravo, merginos, vaikinai, vadovai!

Pirmąsias vietas užėmė:

Kauno „Vyturio“ gimnazijos jaunių choras (vadovas Stasys Selemenavičius)

LSMU gimnazijos solistė Gustė Zakšauskaitė (vadovė Giedrė Druskienė)

Kauno Jono Basanavičiaus gimnazijos merginų duetas (vadovė Diana Burkauskienė)

Antrąsias vietas užėmė:

Prezidento Valdo Adamkaus gimnazijos solistė Gabrielė Balaišytė (vadovė Sigita Serbentienė)

Kauno Petrašiūnų progimnazijos solistė Stela Tarasevičiūtė (vadovė Rimantė Jankauskienė)

Kauno „Aušros“ gimnazijos choras „Aušra“ (vadovas Dainius Druskis)

Kauno „Saulės“ gimnazijos jaunimo choras „Akordas“ (vadovė Jovita Kulakauskienė)

Trečiąsias vietas užėmė:

LSMU gimnazijos ansamblis „Ave musica“ (vadovė Giedrė Druskienė)

Kauno Juozo Grušo meno gimnazijos duetas (vadovė Eglė Grybienė)

Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazijos vokalinis ansamblis (vadovė Edita Snarskaitė)

Kauno „Aušros“ gimnazijos solistė Gustė Šapranauskaitė (vadovė Giedrė Druskienė)

Nuotaikingiausio vokalistų nominaciją pelnė LSMU moksleivis Radvilas Rumšas.

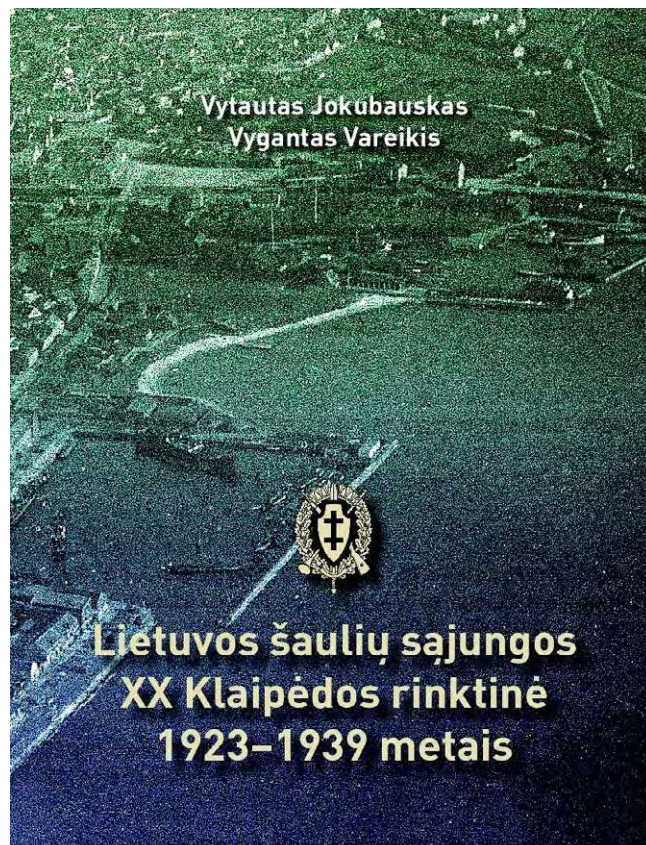
Vertinimo komisijos nuomone, dalyvių meistriškumo lygis smarkiai skiriasi I ir II amžiaus grupėse, bet tai nestebina – mažieji dar auga ir tobulėja. Labai gaila, tačiau tarp tų mažųjų buvo atlikėjų ir silpnais balseliais, ir menkos klausos, taigi kai kurie mokytojai turėtų atsakingiau ruošti konkursui... Vis dėlto konkurso organizatoriai jau kurdami planus ir ruošdami idėjas ateinantiems metams, tikisi, kad per metus užaugs ne tik dalyvių skaičius, bet ir jų meistriškumas. Anot Lietuvos šaulių sąjungos V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidento Stasio Ignatavičiaus, patriotinių dainų konkurso laureatų koncertas neabejotinai galėtų būti puiki dovana miesto visuomenei Lietuvos kariuomenės dienos proga.

Lietuvos šaulių sąjungos XX Klaipėdos rinktinė

Lapkričio 30 d. Lietuvos šaulių sąjungos Vakarų jūros šaulių 3-čiosios rinktinės būstinėje Klaipėdoje vyko renginys, skirtas Mažosios Lietuvos dienišams paminėti. Jo metu buvo pristatyta Klaipėdos universiteto istorikų Vytauto Jokubausko ir Vyganto Vareikio parengtas leidinys apie Šaulių sąjungos Klaipėdos XX rinktinės veiklą tarpukariu. „Trimitas“ skaitytojus kviečiame skaityti kelias ištraukas, o visą leidinį rasite virtualioje Lietuvos šaulių sąjungos bibliotekoje: sauliusajunga.lt/index.php/biblioteka/knygos

1919–1940 m. veikusi Lietuvos šaulių sąjunga užima išskirtinę vietą ne tik Lietuvos karybos istorijoje. Ši sąjunga savo gretose apjungė daugelio socialinių ir amžiaus grupių atstovus, tačiau svarbiausią jėgą joje sudarė suaugusių Lietuvos gyventojų – vyrų dalis. 1940 m. Lietuvos šaulių sąjungai priklausė apie 88 tūkst. narių, iš jų 48 tūkst. rikiuotės šauliai, organizacija turėjo 27 478 šautuvus, 378 lengvuosius kulkosvaidžius, 3 160 pistoletų ir kitos ginkluotės bei amunicijos. Šaulių sąjungos veikimas tarpukariu neapsiribojo vien kariniu rengimu ir rikiuotės pratybomis, bet apėmė propagandą, sportinį lavinimą bei kultūrinės veiklos sklaidą. 1939 m. LŠS turėjo 4 mėgėjiškus teatrus, 400 vaidybos trupių, 105 šaulių orkestrus ir 125 šaulių choras. Jokia kita Vidurio Rytų Europos valstybės pusiaukarinė organizacija nedalyvavo tokioje karinių susidūrimų gausoje tiek po Didžiojo (Pirmojo pasaulinio) karo (susidūrimai su bolševikų ir lenkų pajėgomis, kovos su bermontininkais, sėkminga 1923 m. Klaipėdos prijungimo operacija), tiek ir pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, kuomet apie trečdalis partizanų, kovojusių prieš sovietinius okupantus, anksčiau buvo LŠS nariais.

Dar 1934 m. pradėjo organizuoti jūrų šauliai, bet pradžioje šiai veiklai nebuvo nei priemonių, nei instruktorių. 1935 m. po LŠS reorganizacijos ir sukarinimo „Jūros“ leidinyje buvo pažymėta jūros šaulių reikšmė diegiant jūrinę tradiciją: „Šiomet sąlygos jūros šaulių veiklai, atrodo, virsta palankesnėmis. Iš viso Šaulių sąjungoje „nauji metai – nauji lapai“. Jūros šaulių idėja rado gražaus pritarimo pas naujus viršininkus; jų, jūros šaulių atžvilgiu, jau padaryta gražių pastangų. Šiuo laiku vedamos derybos dėl laivo pirkimo. Turima keletą rimtų, patogiomis sąlygomis, pasiūlymų iš keleto kraštų. Vienas rimčiausių pasiūlymų yra pirkti už 7000 – 8000 litų tvirtą, didelę, nors jau kiek padėvėtą jūrinę jachtą, tokio tipo, kaip kad paprastai turima karo laivynuose. Tai tinkamiausia, kol geresnių neturime, priemonė praktiškai jūra pasinaudoti ir

ją pamėgti. Vaikščiodami pajūriu, šautuvą ant peties pasikabinę ir vadindamiesi jūros šauliais – dar nebūsime jūros šauliais. Norėdami tokiais būti, jūrą turime ir pažinti, o ją geriausiai pažinti tai būnant joje. Todėl reikia manyti, kad naujai persiorganizavus Šaulių sąjungai bei pamažu tarpstant jūriniam sąjūdžiui ir mūsų šauliai daugiau persisunks jūriškomis idėjomis ir netolimoje ateityje pradės siekti jas praktiškai įgyvendinti.“ Jūros šaulių veikla Klaipėdos krašte buvo labiau siekiamybė, orientuota į ateitį, tačiau lietuviškoms ateities vizijoms laiko liko nedaug. 1936 m. buvo įsteigti jūreivystės ir jūrų karybos kursai, tų pačių metų rudenį iš Latvijos geležinkelio vyr. gydytojo, patyrusio jūrininko dr. Grinupio buvo nupirktas sportinė motorinė jachta pavadinimu „Šaulys“ (ilgis 16 m, grimzlė 2,1 m, stiebo aukštis 25 m, burių plotas 17,61 m²). Ji buvo apmušta raudonmedžiu ir turėjo 10 miegamų vietų. Jachta su patobulinimais ir remontu LŠS kainavo apie 15 000 Lt. 1938 m. birželio 5 d. per Sekmines jachta „Šaulys“ buvo nuplaukusi į Dancigą. 1939 m., traukiantis iš Klaipėdos, jachta po žiemos dar nebuvo nuleista į vandenį, tad ir liko. 1939 m. jachta buvo atplukdyta į Šventosios uostą, tačiau 1940 m. birželį ji atiteko sovietams...

Baltoji mirtis

Leidykla „Briedis“ išleido naują serijos „II pasaulinis karas“ knygą – Petri Sarjanen „Baltoji mirtis. Suomis Simo Häyhä – žymiausias visų laikų snajperis“. Joje pasakojama apie dramatišką Suomijos istorijos laikotarpį – Žiemos karą bei vieną žinomiausių to karo didvyrių Simo Häyhä. Pagrindinis knygos herojus Simo Häyhä – paprastas iš valstiečių šeimos kilęs ūkininkas. Nuo pat jaunystės jis buvo priverstas medžioti, kad pragyventų su šeima. Išsiugdęs taiklaus šaulio sąvybes, Simo Häyhä įstojo į savanorišką Apsaugos gvardiją, vėliau atliko privalomą tarnybą Suomijos kariuomenėje. Čia jaunojo kario talentas buvo pastebėtas ir įvertintas daugybe apdovanojimų.

Kilus Žiemos karui Simas Häyhä, kaip ir tūkstančiai kitų Suomijos vyrų, nesvarsė, ar verta priešintis agresoriui. Kartu su savo kuopa, kuriai vadovavo Maroko siaubu pramintas patyręs karininkas Aarnė Juutilainen, Simas Häyhä pateko į patį pragarą – į legendiniu, didvyriš-

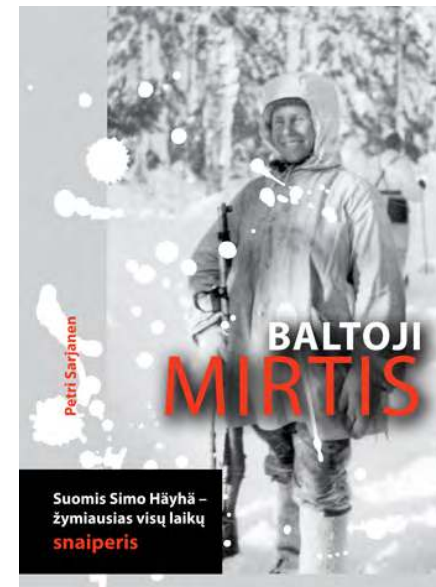
ko pasipriešinimo simboliu tapusį Kolas upės ruožą.

Priešus Simo Häyhä medžiojo paprastu, Suomijoje modifikuotu rusišku šautuvu be optinio taikiklio.

Juk optinis taikiklis verstų užsimaskavusį šaulį aukščiau kiltelti galvą, o tai galėjo kainuoti gyvybę. Simas Häyhä puikiai orientavosi aplinkoje, kelių metrų tikslumu nustatydavo atstumą iki taikinio, puikiai įvertindavo vėjo stiprumą ir kryptį, mokėjo pasirinkti patogią poziciją ir valandų valandas nė nekrusteldamas tykoti aukos.

Būtent tai nulėmė, kad kuklusis Suomijos ūkininkas tapo pačiu geriausiu snajperiu per visą ginkluotų konfliktų istoriją. Deja, prieš pat taikos paliaubas priešo kulka jam sutrupino veidą, todėl karo pabaigos Baltąja mirtimi pramintas didvyris sulaukė ligoninėje. Kovos draugai manė, kad legendinis

Petri Sarjanen. *Baltoji mirtis. Suomis Simo Häyhä – žymiausias visų laikų snajperis.* Iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė. Vilnius: Briedis, 2016. 208 p.

snajperis žuvo, tačiau Simas Häyhä pagijo, išimties tvarka jam buvo suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis, o krūtinę papuošė garbingas apdovanojimas – po karo įsteigtas Kolas kryžius. Simas Häyhä sulaukė garbingo amžiaus ir mirė 2002-aisiais, būdamas 96 metų.

1942-ųjų mėsmaė

Leidykla „Briedis“ karo istorijos mėgėjams pristato dar vieną serijos „II pasaulinis karas“ naujieną – žinomo baltarusių publicisto ir istoriko Vladimiro Bešanovo knygą „1942-ųjų mėsmaė“. Tai jau trečia šio autoriaus knyga lietuvių kalba. Seniau išleistos – „Leningrado skerdynės“, „Raudonasis žaibo karas“.

1942 m. pradžioje, kai vokiečių kariuomenė traukėsi nuo Maskvos, Josifas Stalinas šiuos metus net paskelbė „pergalingaisiais“ ir reikalavo vyti priešą į Vakarus „nesustojant“. Bet iš tikrųjų viskas vyko priešingai. 1942 m. Raudonosios armijos pralaimėjimai ir nuostoliai buvo milžiniški.

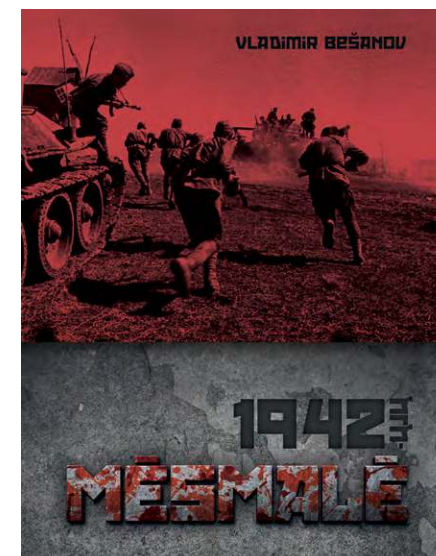
Sovietų propaganda nesugalvojo nieko kita kaip tik šiuos metus paskelbti „mokslo“ metais – esą Raudonoji armija dar tik mokėsi kariauti. Bet tas „mokslas“ brangiai kainavo: sovietų kariuomenė neteko apie 7 mln. žmonių.

Kaip tik apie tuos Raudonosios armijos katastrofiškus pralaimėjimus knygoje „1942-ųjų mėsmaė“ išsamiai bei įtaigiai ir pasakojama.

Autorius, remdamasis daugeliu informacijos šaltinių, pateikia konkrečių faktų, kurie nepaneigiamai liudija apie to meto Sovietų Sąjungoje vyravusį netikusį požiūrį į kariuomenės rengimą, kai daugiau dėmesio buvo skiriama ne kario profesiniam, o „politiniam“ mokymui; atskleidžia vyriausiosios vadovybės klaidas dėl savo ginkluotųjų pajėgų galios pervertinimo ir prastos maršalų bei generolų kompetencijos. Kita vertus, sovietų karinė doktrina buvo vien puolamojo pobūdžio – kai Raudonajai armijai turėjo tekti kariauti tik svertimose teritorijose, nebuvo numatyta reali gynybinė strategija ir taktika.

Taigi skaudūs pralaimėjimai 1942-aisiais metais buvo anaipol ne atsitiktinumų virtinė, o visiškai dėsningos

Vladimir Bešanov. *1942-ųjų mėsmaė.* Iš rusų kalbos vertė Kazys Uscila. Vilnius: Briedis, 2016. 528 p.

nevykusiai valdomos sovietų karinės mašinos avarijos bei katastrofos.

Apibendrintai galima sakyti, kad ši Vladimiro Bešanovo knyga yra iš tiesų vertinga lietuvių kalba pateikiama naujiena ir istorikui, kruopščiam tyrėjui, ir kiekvienam karyba besidominčiam skaitytojui.

ŽINIOS TRUMPAI

PRIIMTI EITI PAREIGAS:

LŠS vado 2016-10-03 įsakymu Nr. 262P Virgilijus Milišauskas priimtas į LŠS Mokymo centro vyr. mokymo specialisto (instruktoriaus) pareigas nuo 2016-10-07.

LŠS vado 2016-10-13 įsakymu Nr. 268P Donatas Vasiliauskas priimtas į LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vyr. mokymo specialisto (kovinio rengimo) pareigas nuo 2016-10-14.

LŠS vado 2016-10-13 įsakymu Nr. 269P Aldona Žygelienė priimta į LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės personalo specialisto pareigas nuo 2016-10-14.

LŠS vado 2016-10-13 įsakymu Nr. 270P Zenonas Šalna paskirtas į LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Štabo aptarnavimo kuopos vado pareigas nuo 2016-10-10.

LŠS vado 2016-10-31 įsakymu Nr. 276P Rūta Blagnytė priimta į LŠS Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vyr. viešųjų ryšių specialistės pareigas nuo 2016-11-02.

LŠS vado 2016-10-31 įsakymu Nr. 279P Vydas Verbilis paskirtas į LŠS Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės vado pavaduotojo pareigas nuo 2016-11-07.

LŠS vado 2016-11-07 įsakymu Nr. 284P Skirmantas Andriušis paskirtas į LŠS Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės vado pavaduotojo pareigas nuo 2016-11-09.

KAM ministro 2016-10-31 įsakymu Nr. P-1267 Židrūnas Šadauskis paskirtas į LŠS vado pavaduotojo pareigas nuo 2016-11-02.

KAM ministro 2016-11-11 įsakymu Nr. P-1320 Arvydas Savickas paskirtas į LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vado pareigas nuo 2016-11-14.

LŠS vado 2016-12-05 įsakymu Nr. 296P Jevgenijus Marcinkevičius paskirtas į LŠS Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės Dusetų 904-os kuopos vado pareigas nuo 2016-12-06.

IŠ PAREIGŲ ATLEISTI:

LŠS vado 2016-11-11 įsakymu Nr. 287P Arvydas Savickas nuo 2016-11-13 atleistas iš LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vado pavaduotojų pareigų.

KAM ministro 2016-10-31 įsakymu Nr. P-1266 Židrūnas Šadauskis nuo 2016-11-01 atleistas iš LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vado pareigų.

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS VADAS APDOVANOJO:

Lietuvos šaulių sąjungos vado padėka

už asmeninį indėlį ir aktyvų dalyvavimą 2014–2016 m. Lietuvos šaulių sąjungos Centro valdybos posėdžiuose:

Gintautą Zaurą, Vytautą Žymančių, Juozą Janušaitį, Gedvydą Celiešį, Leoną Stonkų, Zigmą Gulbiną, Praną Trakinį, Arūną Jušką, Kęstutį Kostą Vaitonį, Ramutį Stakį, Zigmantą Račkauską, Edgarą Diržių, Vytautą Judickį, Mindaugą Nefą, Rimantą Jurevičių, Joną Godliauską, Alminą Sinevičių, Audrių Skaistį, Ramūną Viederį, Danguolę Narbutienę, Modestą Skinkaitienę.

už asmeninį indėlį ir aktyvų dalyvavimą 2013–2016 m. Lietuvos šaulių sąjungos Garbės teismo posėdžiuose:

Norbertą Černiauską, Tomą Šyvoką, Algimantą Jurėną, Napoleoną Narkevičių, Joną Šilinską, Zitą Urbonienę, Valeriją Stundžienę.

už uolį ir sąžiningą tarnybą:

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaulius (-es): Ramutį Pocių, Antaną Morkūną, Antaną Vizgirdą.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės šaulius (-es): Tomą Beinorį, Liną Saliamorių, Eligijų Strikauskį, Gabiją Jokubauskaitę, Dovilę Griciūtę, Deną Sutkų, Neringą Rapinbergaitę, Astą Vencevičiūtę, Aušrą Mališauskienę, Simoną Baltutienę, Romualdą Kivilienę, Audronę Gaižauskaitę, Algirdą Mančiauską, Zitą Urbonienę, Romualdą Liugą, Juozą Vismantą, Vladą Šnapštį, Vilių Ramošką.

LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šaulius (-es): Mariną Cariovą, Korneliją Dapkutę, Vladą Laurinavičių.

Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės šaulius (-es): Gytį Girkontą, Gintautą Pūžą, Ernestą Zeniauską.

Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šaulius (-es): Kęstutį Mačiulaitį, Žaną Gongapševį, Audronių Ažubalį, Ramūną Viederį, Edmundą Jakubauskį, Albertą Daugirdą, Viktoriją Jankauskaitę, Marių Alytą, Arūną Bubulį, Andrių Pečiūrą, Mindaugą Sukackį, Martyną Mickėną, Kristiną Tylaite, Renatą Turčinavičių, Godą Karazijaite, Paulių Saudargą, Ingą Peslekaite, Luką Vaičiulį, Vytautą Sakalauską, Viktoriją Jankauskaitę, Luką Vaičiulį, Irmantą Nedzinską, Vaidotą Okulič-Kazariną, Mindaugą Šermukšnij, Martyną Mickėną, Aureliją Katkuvienę, Vitalių Gricių, Vidmantą Kuprevičių,

Ugnių Turčinavičių, Tomą Vengrį, Stasį Gudauskį, Rugilę Ereminaitę, Rimvydą Gurskį, Rimantą Stakučį, Martyną Jurkų, Kęstutį Žalą, Karolį Urbelionį, Julijų Gerojimą, Joną Tamaliūną, Ingą Peslekaite, Haroldą Daublį, Gintautą Miknevičių, Giedrių Sakalauską, Eividą Žemaitaitį, Eglę Ignatavičiūtę, Edmundą Jakubauskį, Aušrą Banelienę, Aurelijų Sinkevičių, Audrių Balaišį, Aliną Bortkevič, Aidą Alminą, Vaidotą Žalą, Gabrielių Liaudanską, Remigijų Šimašį, Vitalijų Čikotą, Urte Talmontaite, Tomą Tarvydą, Justę Kasiulytę, Jovarą Šiekštelę, Joną Aleksą, Nerijų Jakubauskį, Ernestą Piečiūtę, Vytautą Skirką, Vidą Urbonavičių, Edvardą Zakaržauską.

Seimo kanceliarijos Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narius: Vytautą Antaną Matulevičių, Andrių Mazuronį, Gediminą Jakavonį, Valdą Vasiliauską, Darių Petrošį, Arimantą Dumčių, Gintarą Steponavičių, Vitalij Dmitrijev – Seimo kanceliarijos Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto biuro vedėją; Artūrą Norkevičių – Vidaus reikalų viceministrą; Audrių Čiupalą – Policijos departamento prie VRM Licencijavimo skyriaus viršininką; Paulių Bačiulį – Seimo kanceliarijos Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto biuro patarėją; št. srž. Antaną Baranauską – KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės karį-savanorį; vyr. lt. Rąsą Paukštytę – Panevėžio „Minties“ gimnazijos mokytoją; Romą Asanavičių – Panevėžio „Minties“ gimnazijos mokytoją; Gintarą Petraitį – Panevėžio „Vyčio“ progimnazijos mokytoją; Lauryną Čiučelį – Rokiškio VPK pareigūną; Viktoriją Aelitą Budrienę – Rokiškio VPK pareigūnę; ats. plk. lt. Albertą Charževskį – Logistikos valdybos įgulių aptarnavimo tarnybos direktorių; Mindaugą Lobiną – LDK Kęstučio MPB TPK valdymo grupės kuopos vadą; ats. mjr. Saulių Adomą Valadką – KASP 2 ŠAK kuopos karį-savanorį; Raimondą Vaidogą – UAB „Baltijos arsenalas“ direktorių; Sigitą Bietkytę – Lietuvos šaulių sąjungos vyriausiąją viešųjų ryšių specialistę.

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklų „Už nuopelnus šaulių sąjungai“ (II laipsnio)

Kęstutį BUIVYDĄ – Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Kuršėnų 7-os kuopos vado pavaduotoją.

Artūrą PAULAUSKĄ – 2012–2016 m. kadencijos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką.

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklų „Už nuopelnus šaulių sąjungai“ (III laipsnio)

Zigmą GULBINĄ – Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės 2-os kuopos šaulį.

Romualdą DUNAUSKĄ – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 203-čios kuopos šaulį.

Simoną STANIULYTĘ – Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Akmenės 9-os kuopos šaulę.

Aušrinę PRANSKAITYTĘ – Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Akmenės 9-os kuopos šaulę.

Gintarą KYBARTĄ – Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Kuršėnų 7-os kuopos šaulį.

Židrūną ŠADAUSKĮ – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vadą.

mjr. Rimvydą BALINSKĄ – LDK Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono vadą.

kpt. Kęstutį ČEKAVIČIŲ – LKM Brigados generolo Kazio Veverškio poligono viršininką.

srž. Mindaugą JUŠKĮ – LDK Kęstučio MPB I-os MPK valdymo grupės ABC specialistą.

Benediktą JUODKĄ – 2012–2016 m. kadencijos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininką, Europos reikalų komiteto narį.

Arvydą ANUŠAUSKĄ – 2012–2016 m. kadencijos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narį.

mjr. Viliją ABIŠALIENĘ – Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos Medicininės logistikos skyriaus viršininę.

kpt. Liną MICKEVIČIENĘ – Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabo G4 skyriaus Ginkluotės karininkę.

Joną SVETIKĄ – Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Radviliškio 1-os kuopos šaulį.

Romualdą VALAITĮ – Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės Radviliškio 1-os kuopos šaulį.

Nerijų PANASIUKĄ – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šaulį.

Rimantą Kadžį – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šaulį.

Vytautą Igną PIVORĮ – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šaulį.

Stasį PAULIUKĄ – Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės Mažeikių 1-os kuopos Tirkšlių J. Vitkaus-Kazimieraičio jaunųjų šaulių būrio vadą.

Dovidą JONUŠĄ – Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės jaunųjų šaulių vadą.

Apolinarą ZUBĮ – Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės Mažeikių 1-os kuopos vado pavaduotoją.

Lietuvos šaulių sąjungos vado daiktine dovana

Antanas Vaitiekūnas – LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės 702 kuopos šaulys; Julius Tverskis – LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės 702 kuopos šaulys; Vytautė Kupčiūnaitė – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 204 kuopos 2-o būrio jaunoji šaulė; plk. lt. Jolita Sesartienė – Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos vadė; Renata Šmailienė – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vado pavaduotoja; Olia Dūdaitė – Logistikos valdybos įgulių aptarnavimo tarnybos Maitinimo organizavimo skyriaus viršininkė; Lukas Vaičiulis – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vyriausiasis logistikos specialistas; ats. kpt. Vytas Šareika – LŠS štabo G2 (Saugumo) skyriaus Objektų apsaugos viršininkas; mjr. Mindaugas Milius – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vadas; Dovilė Rusteikienė – LŠS žurnalo „Trimitas“ redaktorė; Tomas Pilvinis – LŠS štabo G1/4 (Personalo ir logistikos) skyriaus viršininkas; Germantė Bartkutė – LŠS štabo G3 (Operacijų ir planavimo) skyriaus vyriausioji mokymo specialistė (švietimui ir pilietiniam ugdymui); Vladimiras Liapinas – LŠS štabo G6 (Ryšių ir informacinių sistemų) skyriaus viršininkas; Dovydas Rogulis – LŠS Mokymo centro Vyriausiasis mokymo specialistas; ats. mjr. Kęstutis Bauža – LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės vadas; plk. lt. Petras Montvilas – Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos štabo viršininkas; vidaus tarnybos plk. Ričardas Pocius – Viešojo saugumo tarnybos vadas; Milda Goštautaitė – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Tauro kuopos šaulė.

SVEIKINAME

Šaulį Zenoną MAMENIŠKĮ 70-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, ilgų gyvenimo metų ir neišsenkančios energijos šauliškoje veikloje.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės Anykščių Dariaus ir Girėno šaulių 901-os kuopos vadas ir šauliai

~~~

Šaulius Kazimierą MATŪZĄ 65-ojo, RIMVYDĄ JURKŠĄ 70-ojo, JONĄ JAČUNSKĄ 75-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Kauno Tvirtovės 203-iosios šaulių kuopos vadas, valdyba ir šauliai

~~~

Pavaduotoją Alfonsą KLIMĄ 80-ojo jubiliejaus proga, linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos šauliškame gyvenime.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės štabas ir šauliai

~~~

Šaulę Aldoną BEJERIENĘ 60-ojo ir šaulį Vytautą KAKTONĮ 80-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Kauno 202-os šaulių kuopos vadas, valdyba ir šauliai

UŽJAUČIAME

Mirus šauliui Mindaugui Sudnikui, nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

Kėdainių P. Lukšio 205-osios kuopos šauliai

~~~

Mirus Baisogalos 8-osios kuopos šauliui Vitoliui Januševičiui, nuoširdžią užuojautą reiškiamo šeimai ir artimiesiems.

Mirus mylimai žmonai, nuoširdžią užuojautą reiškiamo Baisogalos 8-osios kuopos šauliui Gediminui Kuckailiui.

Gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas, kuopos vadas ir šauliai

~~~

Nuoširdžiai užjaučiame šaulį Kazį Gailevičių dėl tėvelio mirties.

Mirus mamai, nuoširdžią užuojautą reiškiamo Jonui Meldaičiui.

Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės šauliai, Apsaugos šaulių kuopos vadas

~~~

Mirus Kauno Tvirtovės 203-čiosios šaulių kuopos II-o būrio I-o skyriaus ilgamečiui šauliui ANTANUI JONUI PALILIONIUI, užjaučiame šeimą ir artimuosius.

VDŠ 2-osios rinktinės Kauno Tvirtovės 203-osios šaulių kuopos vadas, valdyba ir šauliai

~~~

Nuoširdžiai užjaučiame brolių šaulių Romą Gendvilą tragiškai žuvus sūnui Rokui.

Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės Stepono Giedriko-Giriečio Biržų 501-oji kuopa

APIE MUS RAŠO

ve.lt

„Klaipėdos šauliai mini Mažosios Lietuvos dieną“. Rašoma apie Klaipėdos universiteto istorikų Vytauto Jokubausko ir Vyganto Vareikio parengto leidinio apie Šaulių sąjungos Klaipėdos XX rinktinės veiklą tarpukariu.

lrytas.lt

„Kariuomenė perka šaukštus ir ginklus, bet pamiršta vieną svarbią detalę“, Vygantas Vareikis.

delfi.lt

„A. Ažubalis. Lietuvos Šaulių sąjunga – kariuomenės struktūra ar „laisvo ginklo jėgas“ vienijanti organizacija?“.

ukmerge.lt

„Prisiekė naujieji Šaulių sąjungos nariai“. Rašoma apie naujų narių priesaiką Ukmergėje.

lzinios.lt

„Tauragės krašte stiprėja pilietiško šaulių gretos“. Apie Tauragės krašto šaulius, jų įgūdžių tobulinimą. Pilietiško ir patriotiško puoselėjimą.

alkas.lt

„Paminėta Lietuvos kariuomenės diena ir kariuomenės atkūrimo 98-osios metinės“. Rašoma apie Lietuvos kariuomenės dieną ir Lietuvos šaulių sąjungos dalyvavimą joje.

Alytaus naujienos

„Jaunieji šauliai Santaikoje minėjo Kariuomenės dieną“. Rašoma apie Lietuvos šaulių sąjungos Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės Alytaus 111-osios kuopos šaudymo varžybas „Taiklusis šaulys“.

Norite pasidalinti naujienomis, sveikinimais ar geromis žiniomis?

Parašykite mums!

redakcija@sauliusajunga.lt

KVIEČIAME DALYVAUTI

Tradicionis pėsčiųjų nakties žygis „KLAIPĖDOS SUKILĖLIŲ KELIAIS“

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos Klaipėdos skyrius kartu su Lietuvos šaulių sąjungos Vakarų (jūros) šaulių 3-ąją rinktinę padedant Krašto apsaugos savanorių pajėgų Žemaičių apygardos 3-iajai rinktinėi ir Lietuvos kariuomenės Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų batalionui kviečia visus karius ir šalies piliečius aktyviai dalyvauti tradiciniame pėsčiųjų naktiniame žygyje „Klaipėdos sukilėlių keliais“.

Žygis skirtas 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyvių, Dotnavos šaulių - savanorių atminimui. Žygio dalyviai kviečiami įveikti 25 kilometrų atstumą iš Priekulės į Klaipėdą, 1923 m. Klaipėdos sukilimo dalyvių keliu. Keliaudami maršrutu, susipažinsite su puikiomis Priekulės ir Klaipėdos rajonų gyvenvietėmis bei netikėtomis istorinėmis ir gamtos vietomis.

Data: 2016 m. sausio 13-14 d.
Startas – 22.00 val.

iš Kultūros centro patalpų (Turgaus g. 4, Priekulė)

Žygio pabaiga numatoma apie 6 val. ryto, Klaipėdos lengvosios atletikos mokyklos patalpose (Taikos pr. 54, Klaipėda).

Išankstinė registracija vyks nuo 2016 m. gruodžio 1 d. iki 2016 m. sausio 10 d. el. paštu zygis1923@gmail.com atsiunčiant užpildytą paraišką.

Daugiau informacijos ieškokite:
facebook.com/events/242300216201781

XXVI tradicinis tarptautinis pagarbos bėgimas „GYVYBĖS IR MIRTIES KELIU“

Sausio 14 d. vyks XXVI tradicinis tarptautinis pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtas žuvusiems Lietuvos Laisvės gynėjams atminti. Jame kartu su bėgimo entuziastais dalyvaus Lietuvos kariai ir Lietuvos šaulių sąjungos atstovai. Devynių kilometrų ilgio bėgimo trasa prasidės nuo žuvusiųjų poilsio vietos Antakalnio kapinėse ir nusidrieks Vilniaus gatvėmis iki Televizijos bokšto. Šis pagarbos bėgimas – nėra varžybos, jame nesiekama išaiškinti nugalėtojų ir prizininkų. Visiems bėgimo dalyviams, sėkmingai įveikusiems 9 km nuotolį, įteikiami atminimo medaliai.

Dalyvių registracija bėgimo dieną vyksta aikštelėje prie Antakalnio kapų, Karių kapų gatvėje, Vilniuje, nuo 10 val. iki 11.40 val.

Data: 2016 m. sausio 14 d.
Startas – 12.00 val.
prie Antakalnio kapų

Finišas – prie Televizijos bokšto, Sausio 13-osios g. 10, Vilnius.

Programa:

11:40 val. prieš bėgimą Antakalnio kapinėse vyks žuvusiųjų už Lietuvos laisvę gynėjų pagerbimo ceremonija. Jos metu šalies regionų atstovai, bėgimo organizatoriai, kariai ir svečiai padės gėlių ant žuvusiųjų už Lietuvos laisvę kapų.

11:50 val. Bėgimo organizatorių ir svečių sveikinimas susirinkusiems bėgikams.

12.00 val. XXVI tradicinio tarptautinio pagarbos bėgimo „Gyvybės ir mirties keliu“ startas.

13.10 val. Finišavusių dalyvių apdovanojimo ceremonija.
13.20 val. Gėlių padėjimas prie Vilniaus televizijos bokšto memorialinės sienos.

Daugiau informacijos ieškokite:
facebook.com/events/377458659275241

Kaina 1,59 €

